

AKADEEMILINE TEST

Tartu Ülikooli Sotsiaalteaduskonda sisseastujatele Tartu, 9. juuli 2004

Lugupeetud tudengikandidaat!

Teie ees on kogumik ülesandeid, millega toimetulek näitab Teie suutlikkust ja valmisolekut akadeemilisteks õpinguteks ülikoolis. Ülesandeid on küllaltki palju, ent nad jagunevad temaatiliselt kaheksaks osaks:

- 1. OSA: DIAGRAMMID, TABELID, KAARDID.** Ülesanded on seotud diagrammidelt, tabelitest, joonistelt, kaartidelt vajaliku teabe leidmisega. **Aega 40 min.**
- 2. OSA: ANDMETE PIISAVUS.** Ülesanded panevad proovile inimese suutlikkuse lahendada ülesandeid, kus tuleb opereerida erinevate andmehulkadega. **Aega 40 min.**
- 3. OSA: TEKSTI MÕISTMINE.** Lugemiseks antakse kaks katkendit klassikalistest sotsiaalteaduslikest tekstidest. Kummagi teksti kohta esitatakse 5 küsimust, et teha kindlaks, kas loetut on mõistetud. **Aega 20 min.**
- 4. OSA: VÕORKEELE MÕISTMINE.** Lugemiseks antakse mõned võõrkeelsed tekstid ning nende alusel esitatakse küsimusi teksti sisu kohta. Tekstid on toodud kolmes keeles: **inglise, saksa ning prantsuse keeles.** Valida tuleb **ÜKS** keeltest. **Aega 15 min.**
- 5. OSA: MATEMAATIKA.** Lahendamiseks on antud 17 erinevat, põhiliselt aritmeetika ülesannet. **Aega 25 min.**
- 6. OSA: RUUMILINE MÕTLEMINE.** Ülesanded on seotud erinevate kujundite mõistmise ning ruumilise ettekujutusoskusega. **Aega 15 min.**
- 7. OSA: SÕNAVARA.** Ülesanded on seotud erinevate sõnade tähenduse mõistmisega. **Aega 15 min.**
- 8. OSA: INFORMEERITUS.** Mõned küsimused inimese silmaringi selgitamiseks valdkondades, mis on seotud Eesti ja laiema maailmaga. **Aega 10 min.**

Kõigis neis valdkondades esitatud ülesanded võivad oma raskuselt erineda. Vaatamata ülesande raskusele ja pakutud vastuste sarnasusele, püüdke kindlasti otsustada, milline vastus võiks olla **sobivaim**. Test on soovitatav täita vastavalt esitatud valdkondade järjestusele. Iga alltesti täitmiseks on ette nähtud **soovituslik aeg**, millest on kasulik kinni pidada, et jõuaksite tegeleda kõikide ülesannetega. Kui valdkond või ülesanne tundub Teile liiga raske, ärge kulutage liigselt aega ja minge edasi järgmise lahendamisele.

KOGU TESTI TÄITMISE AEG ON 3 TUNDI.

Vastusleht. Testi juurde kuulub vastusleht, millele tuleb märkida õiged vastused esitatud küsimustele. Kõik küsimused on toodud koos valikvastustega ning õiget vastust tähistavasse lahtrisse vastuslehel tuleb teha rist (X). Kõikidele küsimustele esitatud vastusvariantidest on vaid **ÜKS** õige. Kui ühele küsimusele on vastatud mitme vastusvariandiga, loetakse vastus valeks.

Testi täitmise ajal on **KEELATUD** teiste testitajatega vestlemine ning nende häirimine muul viisil. Samuti on keelatud taskuarvutite, pihuarvutite, mobiiltelefonide või muude abivahendite kasutamine ülesannete lahendamisel. Testimist läbiviivatele isikutele võib esitada küsimusi ainult kuni testimise alguseni.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Testi valmimisel osalesid:

Anne Arold
Veronika Kalmus
Tiia Laak
Olev Must
Anne Must
Ruth Niibo
Urmas Oja
Piret Orav
Silvi Salupere
Liina-Mai Tooding
Ülle Türk
Peeter Vihalemm
Raili Vilt
Tiina Zobel

Sotsiaalteaduskond on tänulik Rootsi Kuningriigi Rahvuslikule Kõrgharidusametile ning Umeå Ülikooli haridusmõõtmiste osakonnale kaasabi eest testi arendamisel.

Käesoleva akadeemilise testiga seonduvad autori varalised õigused kuuluvad Tartu Ülikoolile.

Testi valmimisel osalesid:

Anne Arold
Veronika Kalmus
Tiia Laak
Olev Must
Anne Must
Ruth Niibo
Urmas Oja
Piret Orav
Silvi Salupere
Liina-Mai Tooding
Ülle Türk
Peeter Vihalemm
Raili Vilt
Tiina Zobel

Sotsiaalteaduskond on tänulik Rootsi Kuningriigi Rahvuslikule Kõrgharidusametile ning Umeå Ülikooli haridusmõetmiste osakonnale kaasabi eest testi arendamisel.

Käesoleva akadeemilise testiga seonduvad autori varalised õigused kuuluvad Tartu Ülikoolile.

Akadeemiline test

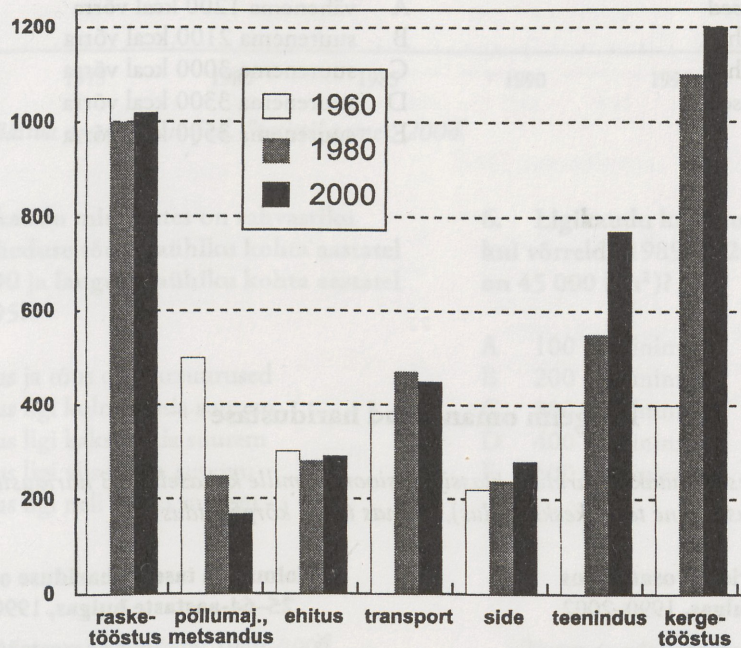
1. OSA

DIAGRAMMID, TABELID, KAARDID

Juhend

Käesolev test sisaldab diagramme, tabelleid, kaarte ja muid graafilisi elemente. Küsimustele tuleb vastata lähtudes iga küsimuse ees antud selgitustest. Igale küsimusele on pakutud 5 vastusevarianti. Valige neist sobivaim.

Näide

Kui palju vähenes 1960 – 1980 põllumajanduses ja metsanduses töötavate inimeste arv?

- A Neljandiku võrra
- B Kolmandiku võrra
- C Poole võrra
- D Kahe kolmandiku võrra
- E Kolme neljandiku võrra

Põllumajanduses ja metsanduses töötavate inimeste arv oli 1960. aastal umbes 500 000 ning 1980. aastal umbes 230 000. Vahe on ligilähedaseks 270 000, mis on mõnevõrra suurem kui pool 500 000st. Õige vastus on 'C', kuna see vastab küsimusele kõige paremini.

Märkige kõik vastused vastuslehele selgelt. Kui Te ei oska kõiki ülesandeid lahendada, püüdke siiski küsimustele vastata, hinnates, milline valik võiks olla kõige õigem. Vale vastuse eest punkti maha ei võeta.

Käesolevas alltestis on 17 ülesannet erinevatel teemadel.

Aega on 40 minutit.

ÄRGE PÖÖRAKE LEHTE ENNE KÄSKLUST!

Päevane toitainete tarbimine, 1997 (kcal)

Sugu	19-34-aastased		35-49-aastased		50-64-aastased	
	keskmine	soovituslik	keskmine	soovituslik	keskmine	soovituslik
Mehed	2 458	2 450	2 183	2 350	2 033	2 200
Naised	1 760	1 950	1 605	1 900	1 485	1 700

Allikas: Säätva arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

1. Mis rühmas oli ülalloodud tabeli põhjal 1997. aastal päevane keskmine toitainete tarbimine (kcal) kõige lähemal soovituslikule?

- A 50-64-aastased mehed
- B 19-34-aastased naised
- C 19-34-aastased mehed
- D 35-49-aastased mehed
- E 50-64-aastased naised

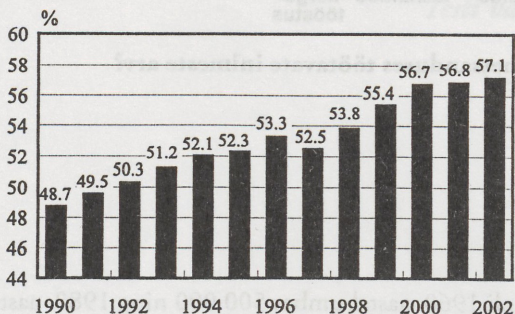
2. Ligikaudu kuidas peaks muutuma nädalane keskmine toitainete tarbimine rühmas, kus tegelik ja soovituslik tarbimine erinevad teineteisest kõige enam, et saavutada soovituslik tarbimine?

- A vähenema 1200 kcal võrra
- B suurenema 2100 kcal võrra
- C suurenema 3000 kcal võrra
- D suurenema 3300 kcal võrra
- E suurenema 3500 kcal võrra

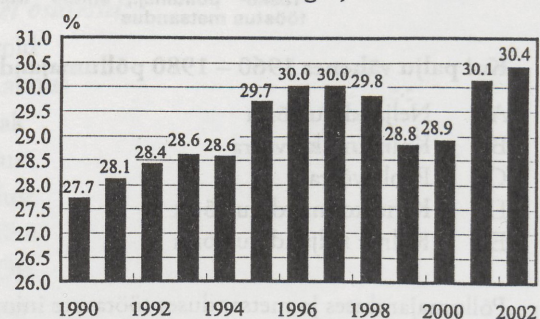
Kõrgeim omandatud haridustase

Toodud graafikute juures lähtutakse hariduse klassifikatsioonist, mille kohaselt on 3 haridustaset: esimene tase (algharidus), teine tase (keskharidus), kolmas tase (kõrgharidus).

Teise taseme hariduse osatähtsus
25-64-aastaste hulgas, 1990-2002

Kolmanda taseme hariduse osatähtsus
25-64-aastaste hulgas, 1990-2002

Allikas: Säätva arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

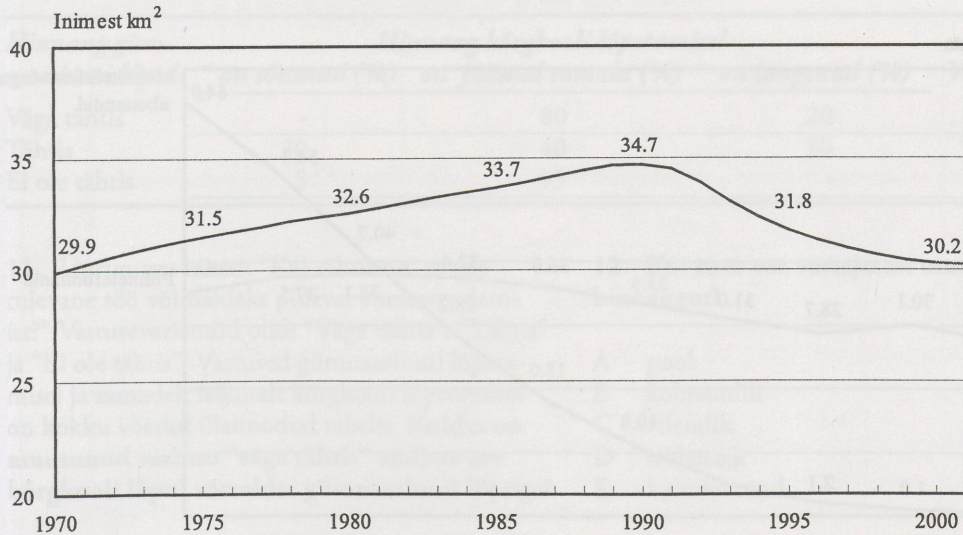
3. Kuidas on muutunud ajalises järgnevuses teise ja kolmanda taseme hariduse summaarne osatähtsus, kui võrrelda aastaid 1990, 1995 ja 2000?

- A kahanevalt
- B kasvavalt
- C jäänud püsivaks
- D kasvavalt, seejärel kahanevalt
- E kahanevalt, seejärel kasvavalt

4. Millistel aastatel ületas teise taseme haridusest madalama haridusega isikute osatähtsus 25-64-aastaste seas viiendiku?

- A 1990-1992 ja 1997
- B 1990-1991 ja 1998-2000
- C 1990-2000
- D 1990-1993
- E mitte ühelgi aastal

Rahvastiku asustustihedus, 1970–2000

Allikas: Säätva arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

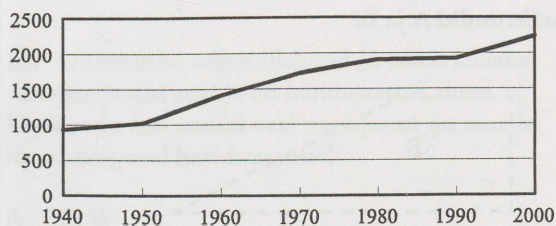
5. Ligikaudu mis suhtes on rahvastiku asustustiheduse tõus ajaühiku kohta aastatel 1980-1990 ja langus ajaühiku kohta aastatel 1990-1995?

- A langus ja tõus on ühesuurused
- B langus ligi kolm korda suurem
- C langus ligi kaks korda suurem
- D langus ligi viis korda suurem
- E langus ligi neli korda suurem

6. Ligikaudu kui suur on rahvaarvu langus, kui võrrelda 1989. ja 2000. aastat (Eesti pindala on 45 000 km²)?

- A 100 000 inimest
- B 200 000 inimest
- C 300 000 inimest
- D 400 000 inimest
- E 500 000 inimest

Metsamaa pindala, 1940–2000
(tuhandetes hektarites)

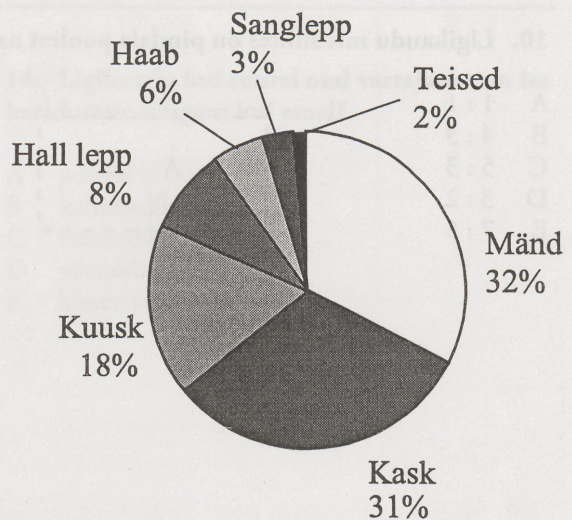

Allikas: Säätva arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

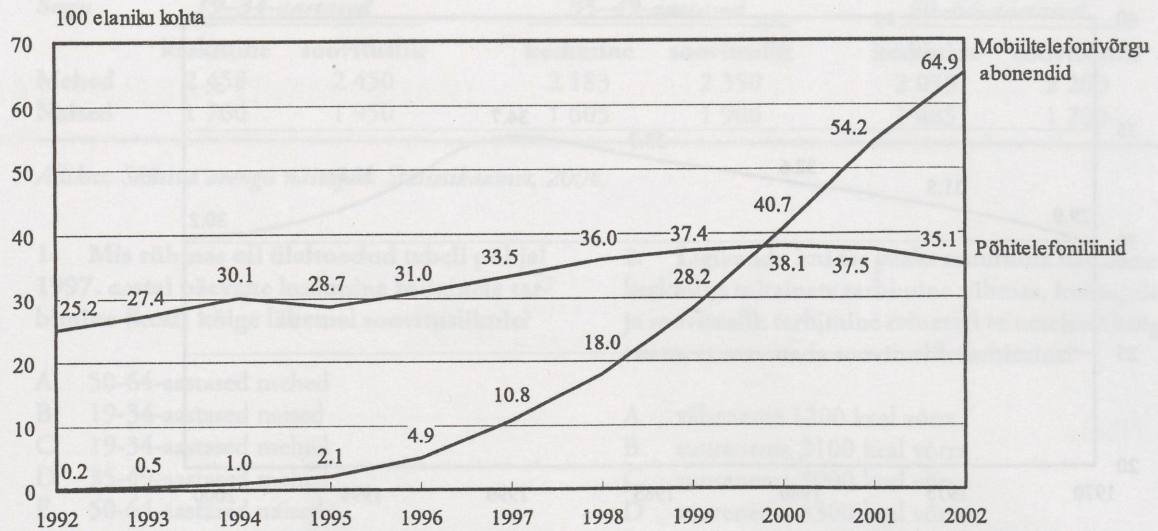
7. Eeldame, et 2000. aastal oli puistute jaotus domineeriva liigi järgi ligikaudu sama, mis 2002. aastal. Ligikaudu mitmel hektaril kasvab 2000. aastal sanglepp?

- A 67,5 ha
- B 87,5 ha
- C 18 750 ha
- D 67 500 ha
- E 167 500 ha

Puistute pindala domineeriva liigi järgi, 2002

Põhitelefoniiniid ja mobiiltelefoni abonendid, 1992–2002

Allikas: Säätava arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

8. Eeldame, et põhitelefoniiniidide ja mobiiltelefoni abonentide arvu muutus jääb edaspidi selliseks, nagu ilmnes 2001. aasta ja 2002. aasta võrdlemisel. Ligikaudu kui suur oleks sel juhul aastal 2005 mobiiltelefonide abonentide ja põhitelefoniiniidide arvu erinevus (100 elaniku kohta)?

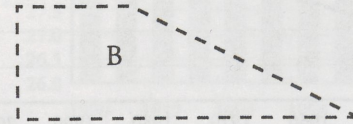
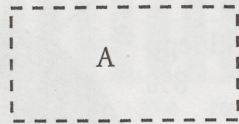
- A 30
- B 40
- C 70
- D 80
- E 90

9. Mis aastal saavutatakse sellise muutuste tempo juures olukord, et 100 elaniku kohta tuleb vähemalt 85 mobiiltelefoni?

- A 2008. a
- B 2006. a
- C 2010. a
- D 2003. a
- E 2004. a

10. Ligikaudu mis suhtes on pindala poolest naaberkrundid A ja B?

- A 1 : 1
- B 4 : 3
- C 5 : 3
- D 3 : 2
- E 7 : 5

Hinnang pideva enesearenduse olulisusele

Hinnang gümnaasiumi lõpul:	Hinnang kõrgkooli lõpetamisel			Vastajate arv
	on tõusnud (%)	on jäänud samaks (%)	on langenud (%)	
Väga tähtis	-	80	20	1202
Tähtis	30	40	30	700
Ei ole tähtis	5	95	-	98

11. Uurimuses küsiti: "Kui tähtis on, et teie tulevane töö võimaldaks pidevat enesearendamist?" Vastusevariandid olid: "Väga tähtis", "Tähtis" ja "Ei ole tähtis". Vastused gümnaasiumi lõpetamisel ja samadelt isikutelt kõrgkooli lõpetamisel on kokku võetud ülaltoodud tabelis. **Kuidas on muutunud vastuse "väga tähtis" andjate arv kõrgkooli lõpul võrreldes gümnaasiumi lõpuga?**

- A vähenenud mõnekümne võrra
- B suurenenud mõnekümne võrra
- C vähenenud mõnesaja võrra
- D suurenenud mõnesaja võrra
- E vähenenud ligi tuhande võrra

12. Kui suur osa vastajatest muutis oma hinnangut?

- A pool
- B kolmandik
- C viiendik
- D neljandik
- E kolmveerand

Isa ja ema haridus

Ema	Isa		
	põhiharidusega	keskharidusega	kõrgharidusega
põhiharidusega	99	201	80
keskharidusega	59	401	400
kõrgharidusega	40	401	319
Arv kokku	198	1003	799

13. Uurimusest selgus ülaltoodud tabeli kohane vastajate jaotus ema ja isa haridusastme alusel.

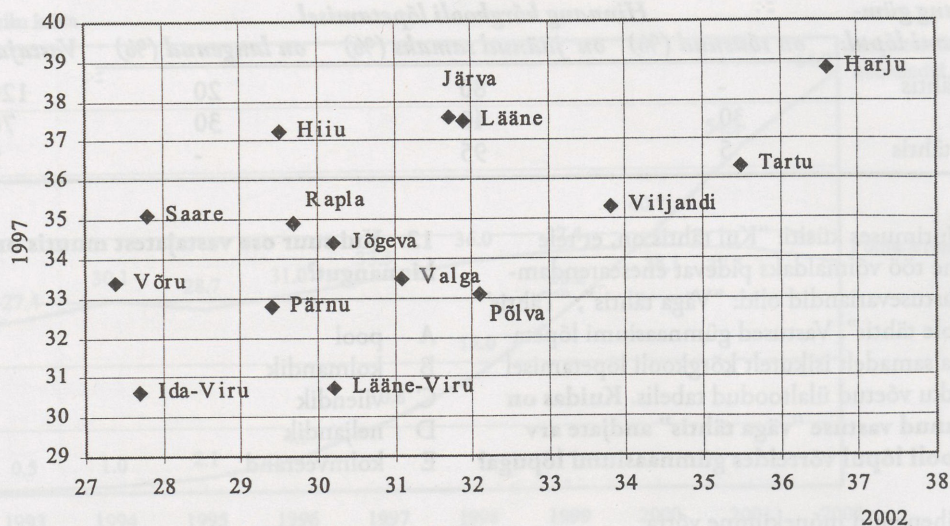
Ligikaudu kui suurel osal vastajatest on ema ja isa ühesugusel haridusastmel?

- A 71%
- B 50%
- C 41%
- D 30%
- E 20%

14. Ligikaudu kui suurel osal vastajatest on isa haridusaste kõrgem kui emal?

- A pooltel
- B kolmandikul
- C veerandil
- D viiendikul
- E kuuendikul

Gini kordaja maakonniti

Allikas: Säästva arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

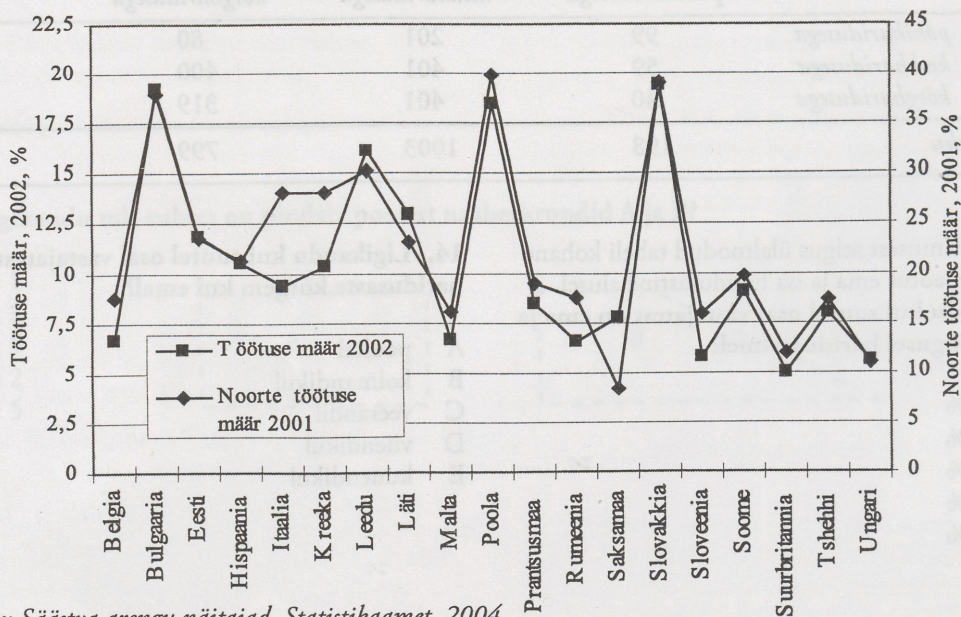
15. Mis maakonnas oli aastaid 1997 ja 2002 võrreldes suurim Gini kordaja langus?

- A Tartu
- B Lääne-Viru
- C Harju
- D Ida-Viru
- E Hiiu

16. Mis maakondades Gini kordaja sel perioodil suurenes?

- A Põlva, Viljandi
- B Harju, Tartu, Viljandi
- C Harju, Tartu
- D Võru, Ida-Viru
- E mitte üheski

Tööpuudus Euroopas 2001, 2002

Allikas: Säästva arengu näitajad. Statistikaamet, 2004.

17. Millistes riikides on noorte töötuse määr (2001) üldise töötuse määraga (2002) ligilähedaselt võrdne?

- A Bulgaaria
- B Malta
- C Slovakkia
- D Saksamaa
- E Leedu

Akadeemiline test

2. OSA

ANDMETE PIISAVUS

Juhend

Test koosneb 17 ülesandest. Küsimused on trükitud rasvaselt. Küsimusele järgneb 2 väidet, (1) ja (2), mis võivad samuti informatsiooni sisaldada. Ülesanne võib, aga ei pruugi sisaldada vastamiseks vajalikku informatsiooni. Teie ülesanne on otsustada, millisest lisainformatsioonist piisab küsimusele vastamiseks. Enne vastamist kaaluge hoolikalt kõiki variante.

A sisaldub (1), kuid mitte (2) väites

Esimeses väites esitatud informatsioonist piisab küsimusele vastamiseks.
Teises väites esitatud informatsioonist üksi ei piisa.

B sisaldub (2), kuid mitte (1) väites

Teises väites esitatud informatsioonist piisab küsimusele vastamiseks.
Esimeses väites esitatud informatsioonist üksi ei piisa.

C sisaldub (1) ja (2) väites koosvõetuna

Vajaliku hulga informatsiooni saamiseks tuleb kasutada mõlemat väidet.
Kummastki väitest eraldi ei piisa.

D sisaldub (1) ja (2) väites eraldi võetuna

Vastamiseks piisab eraldi nii esimeses kui ka teises väites sisalduvast informatsioonist.

E ei sisaldu kummaski väites

Vastamiseks ei piisa kummaski väites sisalduvast informatsioonist.

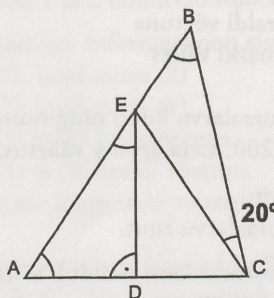
Näide

ED moodustab ACga täisnurga ning jagab AC kaheks võrdseks lõiguks. **Kui suur on nurk ABC?**

- (1) Nurk CAB on 52 kraadi.
(2) Nurk AED on 38 kraadi.

Vajaminev informatsioon sisaldub:

- A (1), kuid mitte (2)
B (2), kuid mitte (1)
C (1) ja (2) koosvõetuna
D (1) ja (2) eraldi võetuna
E mitte kummaski väites

Kuna kolmnurga nurkade summa on 180 kraadi, on esimeses väites sisalduv info piisav küsimusele vastamiseks. Samuti piisab vastamiseks teises väites sisalduvast infost. Järelikult, õige vastus on 'D'.

Märkige kõik vastused vastuslehele selgelt. Kui Te ei oska kõiki ülesandeid lahendada, püüdke siiski küsimustele vastata, hinnates, milline valik võiks olla kõige õigem. Vale vastuse eest punkti maha ei võeta.

Järgnev test sisaldab 17 ülesannet. Aega on 40 minutit.

18. Kastis oli kolme värvi palle: siniseid, punaseid ja kollaseid. **Mitu palli oli kastis?**

- (1) $\frac{1}{3}$ pallidest olid punased ja $\frac{1}{4}$ sinised
- (2) Punaseid ja siniseid palle oli kokku 10 võrra rohkem kui kollaseid.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

19. Kotis on kahte sorti komme ning selle segu hind on 75 krooni kilo. **Kui suur on kasum, mida saadakse segu müügist?**

- (1) Ühte sorti kommade kilo hind on 90 krooni.
- (2) Teist sorti kommade kilo hind on 62 krooni.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

20. Klassi õpilastest 50%-l on jalgratas ja rulluisud. **Mitmelt protsendil selle klassi õpilastest on jalgratas, aga ei ole rulluisuke?**

- (1) 70%-l klassi õpilastest on rulluisud.
- (2) 60%-l klassi õpilastest on jalgratas.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

21. Arv y on naturaalarvu kuup ning suurem kui 2 ja väiksem kui 200. **Leia arvu y väärtus.**

- (1) Arv y on paaritu.
- (2) Arv y on naturaalarvu ruut.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

22. Erinevatele tähtedele vastavad erinevad arvud hulgast 1, 2, 3, ..., 9. **Leia summa $A + B$.**

- (1) $C + D > 8A + 2B$
- (2) $2 > 8A - 2B$

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

23. A, B ja C mängisid kaarte. Mängu algul oli A, B ja C rahasummade suhe 6 : 5 : 4. **Kes mängijatest võitis kõige rohkem raha?**

- (1) Mängu lõppedes oli A, B ja C rahasummade suhe 8 : 7 : 5.
- (2) Üks mängijatest võitis samapalju kui teine kaotas.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

24. Urmo käis kalal ja sai saagiks viis erineva kaaluga kala, mis kaalusid kokku 3,75 kg. **Mitu grammi kaalus kaalult keskmine kala?**

- (1) Raskeim kala kaalus 620 grammi rohkem kui kõige kergem
- (2) Kaalult teine, kolmas ja neljas kala kaalusid kokku 2,13 kg.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

25. Sekretäril oli valmis teatud arv ümbrikke, et need postkontorisse viia. Selgus, et neist ühte oli ta paar paberit unustanud panna. Enne puuduvate paberite lisamist kaalus see ümbrik 30,4 g ning pärast 43,9 g. **Kui palju kaalusid kõik postkontorisse viidavad ümbrikud kokku pärast puudunud paberite lisamist?**

- (1) Ümbrikke oli kokku 15 ja enne puuduvate paberite lisamist oli nende keskmine kaal 28,2 g.
- (2) Ümbrikusse lisati 2 paberilehte, kumbki kaaluga 6,75 g.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

26. On antud kolmnurk ABC. Teada on, et külje AB pikkus on 6 cm ja külje AC pikkus on 9 cm. **Kui suur on kolmnurga ABC pindala?**

- (1) Külgede AB ja AC keskristsirgete lõikepunkt jaotab külje AC pooleks.
- (2) Külgede AB ja AC vaheline nurk on võrdne kahe ülejäänud nurga summaga.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

27. Kalle ja Malle sõidavad ratastega ning Malle sõidab eespool kui Kalle. Millal jõuab Kalle Malle järele?

- (1) Kalle sõidab kaks korda kiiremini kui Malle.
- (2) Kalle ja Malle vaheline kaugus on 300 m.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

28. Mari ja Peeter seisid vees ning $1/6$ Peetri pikkusest oli vees. Kui sügav oli vesi, milles nad seisid?

- (1) Peeter on Marist 1 meetri võrra pikem.
- (2) Pool Mari pikkusest oli vees.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

29. Taimel oli teatud arv õisikuid, igas 5 õit. Esimesel hommikul avanes üks õisik ning igal järgneval hommikul avanes lisaks üks õisik. Igast õisikust 4 õit sulgusid õitsemise kolmanda päeva õhtul ja 1 sulgus neljanda päeva õhtul. Mitu õisikut oli taimel?

- (1) Täpselt viiel päeval oli lahti võrdne arv õisi.
- (2) Üheksandal päeval oli vähem õisi lahti kui kaheksandal.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

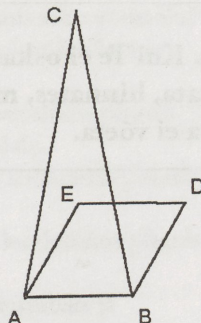
- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

30. On antud romb ABDE ja võrdhaarne kolmnurk ABC ($|AC|=|CB|$), mille mediaanide lõikepunkt on E. Kui suur on rombi ABDE pindala?

- (1) Kolmnurga ABC pindala on 12 cm^2 .
- (2) Kolmnurga ABE pindala on 4 cm^2 .

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

31. Telefoninumber on kujul ABC-DEF-GHIJ, kus erinevatele tähtedele vastavad erinevad numbrid. Teada on, et $A > B > C$, $D > E > F$ ja $G > H > I > J$. Milline number vastab tähele A?

- (1) D, E ja F on järjestikused paarisarvud ja G, H, I ja J on järjestikused paaritud arvud
- (2) $A + B + C = 9$.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

32. Riigis toimusid parlamendi valimised ja kõik inimesed käisid valimas. Partei TIGU poolt hääletasid vaid need, kes söövad tigusid. Partei TIGU sai 31,5% kõigist hääletest. Mitu protsenti riigis elavatest inimestest söövad tigusid?

- (1) Rohkem kui $1/3$ riigi elanikest söövad tigusid.
- (2) Kümme protsenti kõigist inimestest, kes söövad tigusid, ei hääletanud partei TIGU poolt.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

33. Kui arv x kuulub hulka A, siis ka arv $1/x$ kuulub hulka A. Kui arvud x ja y kuuluvad hulka A, siis ka arv $x+y$ kuulub hulka A. Kas arv 10 kuulub hulka A?

- (1) Arv 0,1 kuulub hulka A.
- (2) Arvud 1 ja 2 kuuluvad hulka A.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

34. Valikvastustega ülesandel oli viis vastusevarianti A, B, C, D ja E ning ainult üks neist on õige. Juuli: "Õige on A või D". Tõnu: "Õige on B või E". Maali: "A, B ja C on valed vastused". Sass: "Õige on vastus A". Anne: "Juuli, Maali, Jüri ja Sassi öeldud laused on kõik valed." Milline vastusevariant on ülesande õige vastus?

- (1) Tüdrukud ja poisid ütlesid ühepalju valesid lauseid.
- (2) Ainult üks viiest öeldud lausest on õige.

Vajaminev informatsioon sisaldub väites:

- A (1), kuid mitte (2)
- B (2), kuid mitte (1)
- C (1) ja (2) koosvõetuna
- D (1) ja (2) eraldi võetuna
- E mitte kummaski väites

Akadeemiline test

3. OSA

TEKSTI MÖISTMINE

Juhend

Test sisaldab kaht katkendit klassikalistest sotsiaalteaduslikest tekstidest. Kummagi teksti kohta on 5 küsimust. Igale küsimusele on 5 vastusvarianti. Ainult üks vastus on õige, valida tuleb küsimusele kõige täpsem vastus.

Vastamisel tuleb lähtuda **ainult tekstis** esitatust.

Märkige kõik vastused vastuslehele selgelt. Kui Te ei oska kõiki ülesandeid lahendada, püüdke siiski küsimustele vastata, hinnates, milline valik võiks olla kõige õigem. Vale vastuse eest punkti maha ei võeta.

AEGA ON 20 MINUTIT

Metsik mõtlemine

Müütiline süsteem ja selle kujutamisiivid aitavad kehtestada homoloogiaid looduslike ja ühiskondlike tingimuste vahel või täpsemini, võrdsustada tähenduslikke kontraste, mida võib leida erinevatel tasanditel: geograafilisel, meteoroloogilisel, zooloogilisel, botaanilisel, tehnilisel, majanduslikul, sotsiaalsel, rituaalsel, religioosel ja filosoofilisel. Vastavuste tabel võiks laias laastus olla selline:

Puhas, püha:	mehelik	ülemine	viljastav (vihmad)	halb aastaag
Ebapuhas, profaanne:	naiselik	alumine	viljastatu (maa)	hea aastaag

Selles tabelis, mis esitab meile põlisrahva loogikakaanoni, torkab silma üks vastuolu. Mehed on ülemad naistest, initsieeritud mitteinitsieeritustest, sakraalne profaanses. Siiski on kõik terminid ülemises reas esitatud kui homoloogid vihmasele aastaajale, mis on ka näljahäda, isoleerituse ja hädaohu aastaag, samal ajal kui alumise rea terminid on homoloogid kuivale aastaajale, mil valitseb küllus ja sooritatakse sakraalseid riitusi.

Niisiis leiab siin mõnes mõttes kinnitust infrastruktuuri esmatähtsus: geograafia ja kliima ning nende vastukaja bioloogilises sfääris viivad metsiku mõtlemise vastuolu: on kaks aastaaga, nii nagu on kaks sugupoolt, kaks ühiskonda, kaks kultuuritaset („kõrge“ initsieeritute oma ja „madal“). Looduslikus plaanis on hea aastaag allutatud halvale, sotsiaalses plaanis aga on vastupidi. Niisiis on vaja otsustada, kuidas seda vastuolu tõlgendada. Kui pidada head aastaaga maskuliinseks, kuna ta on ülem halvast aastaajast ja kuna mehed ja initsieeritud on ülemad naistest ja mitteinitsieeritustest (kategooria, kuhu kuuluvad ka naised), tuleks profaansel ja naiselikule elemendile omistada mitte ainult vägi ja efektiivsus, vaid ka steriilsus. See aga oleks kahekordselt vastuoluline, kuna sotsiaalne vägi kuulub meestele ja looduslik viljakus naistele. Jääb niisiis teine võimalus, mille vastuolu on sama suur, kuid vähemalt maskeeritud terve ühiskonna jaotumisega meesteks ja naisteks (kes nüüd on ka rituaalselt diferentseeritud) ja meeste grupi jaotumisega vanadeks ja noorteks, initsieerituteks ja mitteinitsieerituteks, vastavalt põhimõttele, et meeste ühiskonnas on mitteinitsieeritute suhe initsieeritutega sama, mis naiste suhe meestega ühiskonnas tervikuna. Aga selle tagajärjel loobuvad mehed kehastamast eksistentsi õnnelikkude poolt, kuna nad ei saa seda ühtaegu valitseda ja personifitseerida.

Kahtlemata on vanade meeste seksuaalsed privileegid, kontroll, mida nad rakendavad esoteerilise kultuuri ning julmade ja müstiliste initsiatsiooniriituste üle, Austraalia ühiskondade üldised jooned, millele leiab paralleele ka mujalt maailmast. Ma ei väida, et kõik need nähtused saab kanda kohalike looduslike tingimuste arvele. Et vältida arusaamatusi, millest süüdistus iganenud geograafilise determinismi elluääratamises poleks mitte vähim, tuleb mul oma mõtet täpsustada.

Esiteks, looduslikele tingimustele ei alluta passiivselt. Veelgi enam, nad ei eksisteeri iseenesest, sest nad on nende inimeste oskuste ja eluviisi funktsioon, kes määratlevad neid ja annavad neile tähenduse, mõjutades neid teatud suunas. Loodus ei ole iseenesest vastuoluline, ta võib olla seda ainult temasse sekkuva inimegevuse seisukohalt ja keskkonna omadused saavad erinevaid tähendusi vastavalt ajaloolisele ja tehnilisele vormile, mille seal võtab üks või teine tegevusliik. Teisest küljest jäävad inimese suhted looduskeskkonnaga mõistatuslikuks, isegi kui nad on tõstetud sellele inimlikule tasandile, mis ainsana võib teha nad mõistuspäraseks. Inimene ei tunnetata neid passiivselt, vaid taandab nad kõigepealt mõisteteks ja hekseldab siis läbi, et leida sealt süsteemi, mis pole kunagi ette kindlaks määratud: üht ja sama situatsiooni saab alati süstematiseerida mitmel moel. Mannhardti ja naturalistliku koolkonna viga oli uskuda, et müüdid püüavad seletada loodusnähtusi. Pigem püüavad müüdid seletada loodusnähtuste abil fakte, mis pole ise mitte looduslikku, vaid loogilist laadi.

Lévi-Strauss, C. Metsik mõtlemine. Vagabund, 2001, lk 142-145.

35. Milles seisneb metsiku mõtlemise vastuolu?

- A Mehed on looduslikus plaanis allutatud naistele.
- B Viljakas aastaag on looduslikus plaanis allutatud viljastavale aastaajale.
- C Viljakas aastaag vastab sotsiaalses plaanis allutatud naistele.
- D Viljakas aastaag vastab looduslikus plaanis ülematele naistele.
- E Mehed jaotuvad initsieerituteks ja mitteinitsieerituteks.

36. Mis aitab metsiku mõtlemise vastuolulisust varjata?

- A Terve ühiskond jaotub vanadeks ja noorteks.
- B Naistele kuulub looduslik viljakus.
- C Osa naisi on viljatud.
- D Osa mehi kuulub naistega samasse sotsiaalsesse kategooriasse.
- E Mehed on loobunud eksistentsi õnneliku poole kehastamisest.

37. Missugusel tingimusel ei oleks metsik mõtlemine seesiselt vastuolus?
- A Kui head aastaaega peetak스 mehelikuks.
 B Kui sotsiaalne vägi kuuluks naistele.
 C Kui looduslik viljakus kuuluks meestele.
 D B ja C
 E Mitte ühelgi neist tingimustest.
38. Miks peab autor vajalikuks ennetada süüdistust geograafilises determinismis?
- A Autor teeb Austraalia ühiskondade põhjal üldistusi ka muule maailmale.
 B Autor tõmbab paralleele Austraalia ühiskondade ja muu maailma vahel.
 C Autor toob välja kliimaatiliste ja bioloogiliste nähtuste mõju inimeste mõtlemisele.
 D Autor väidab, et initsiatsiooniriitused sõltuvad looduslikest tingimustest.
 E Autor näitab, et metsiku mõtlemise vastuolu on üheselt tingitud geograafilisest eripärast.
39. Miks ei nõustu autor töökspidamisega, et müüdid püüavad seletada loodusnähtusi?
- A Töökspidamine ei võta arvesse inimeste poolt loodud mõistete süsteemi loodusnähtuste kirjeldamiseks.
 B Töökspidamine ei võta arvesse kõiki looduslikke fakte.
 C Töökspidamine ei võta arvesse loodusnähtuste loogikat.
 D A ja C
 E B ja C

Kaubafetišism ja selle saladus

Kaup näib esimesel pilgul olevat endastmõistetav triviaalne asi. Kauba analüüs näitab, et ta on väga keerukas asi, täis metafüüsilisi konkse ja teoloogilisi riukaid. Tarbimisväärtusena pole temas midagi mõistatuslikku, ükskõik, kas ma vaatlen teda sellest seisukohast, et tema omadused rahuldavad inimtarbeid, või sellest seisukohast, et ta saab need omadused alles inimtöö produktina. On endastmõistetav, et inimene oma tegevusega muudab loodusainete vorme endale kasulikul viisil. Nii näiteks muudetakse puu vormi, kui puust lauda tehakse. Sellegipärast jääb laud puuks, harilikuks meeltega tajutavaks asjaks. Aga niipea kui ta esineb kaubana, muutub ta meelelis-ülemeeliseks asjaks. Ta mitte ainult ei seisa oma jalgadega maapinnal, vaid asetub kõigi teiste kaupade suhtes pea peale, ja see tema puupea sünnitab palju imelikumaid veidrusi kui see, et laud oleks iseenesest rantsima hakanud.

Kauba müstiline iseloom ei tulene järelikult tema tarbimisväärtusest. Niisama vähe tuleneb ta väärtuse määranngute sisust. Sest esiteks, olgu kasuliku töö ehk tootliku tegevuse liigid kuitahes erinevad, ometi on füsioloogiline tõde, et nad on inimorganismi funktsioonid ja et iga säärane funktsioon, ükskõik missugune ta on oma sisult ja vormilt, on oma olemuselt inimese aju, närvide, lihaste, meeleorganite jne. kulutus. Teiseks see, mis on aluseks väärtuse suuruse määramisel, nimelt selliste kulutuste kestus ehk töö kvantiteet, on koguni tajutavalt erinev töö kvaliteedist.

Millest tuleneb siis tööprodukti mõistatuslik iseloom, niipea kui tööprodukt omandab kaubavormi? Ilmselt sellest vormist enesest. Mitmesuguste inimtööliikide võrdsus omandab asjalise vormi kõigi tööproduktide ühesuguse kvaliteedina – väärtusena; inimtööjõu kulutuse mõõtmine selle kulutuse kestusega omandab tööproduktide väärtuse suuruse vormi; lõpuks tootjate vahelised suhted, milledes avalduvad nende töö ühiskondlikud määrangud, omandavad tööproduktide ühiskondliku suhte vormi.

Järelikult seisab kaubavormi salapärasus lihtsalt selles, et inimesed näevad temas omaenda töö ühiskondliku iseloomu peegeldust tööproduktide eneste esemliku iseloomuna, antud asjade ühiskondlike, looduse poolest olemasolevate omadustena; seepärast näevad nad ka ühiskondlikku suhet tootjate ja kogutöö vahel ainult asjade ühiskondliku suhtena, mis on olemas väljaspool inimesi endid. Selle quid pro quo tõttu saavad tööproduktid kaupadeks, meelelis-ülemeeliseks ehk ühiskondlikeks asjadeks. Analoogia leidmiseks peame seepärast kolima religioonimaailma udusesse valdkonda. Inimaju produktid näivad siin olevat iseseisvad olendid, kel on oma elu ja kes on teatavas vahekorras omavahel ja inimestega. Samasugune lugu on kaupade maailmas inimkäe produktidega. Seda ma nimetan fetišismiks, mis on omane tööproduktidele, kui neid toodetakse kaupadena; see fetišism on järelikult kaubatootmisest lahutamatu.

See kaupade maailma fetišistlik iseloom tuleneb, nagu eelnenud analüüs on juba näidanud, kauputotva töö isesugusest ühiskondlikust iseloomust.

Tarbimisesemed saavad kaupadeks üldse ainult seetõttu, et nad on üksteisest sõltumatute eratööde produktid. Nende eratööde kompleks moodustab ühiskondliku kogutöö. Kuna tootjad astuvad omava-

hel ühiskondlikku kontakti alles oma töö produktide vahetamise kaudu, siis nende eratööde spetsiifiline ühiskondlik iseloom tuleb samuti esile alles selle vahetamise piirides. Teiste sõnadega, eratööd kui ühiskondliku kogutöö lülid realiseeruvad tegelikult alles nende suhete kaudu, millesse vahetus asetab tööproduktid ja viimaste vahendusel ka tootjad. Tootjad näevad seepärast oma eratööde ühiskondlikke suhteid sellena, mis need suhted tegelikult on, s.o. mitte isikute eneste vahetute ühiskondlike suhetena nende isikute töös, vaid vastupidi, asjade kaudu ilmsikstulevate suhetena isikute vahel ja asjade ühiskondlike suhetena.

Marx, K. Kapital: poliitilise ökonomia kriitika, 1. kd., 1. rmt. Eesti Riiklik Kirjastus, Tallinn: 1953, lk 70-71.

- 40. Miks asetub puust tehtud laud kaubana esinedes teiste kaupade suhtes pea peale?**
- A Kaubaladudes seisavad lauad enamasti pea peal.
  - B Laua tarbimisväärtus ei vasta laua kui tööprodukti väärtusele.
  - C Inimesed ei oska õigesti hinnata laua ja teiste kaupade tarbimisväärtust.
  - D Inimesed ei näe laua ja teiste kaupade taga olevaid ühiskondlikke tootmissuhteid.
  - E Inimesed ei oska õigesti hinnata laua ja teiste kaupade kui tööproduktide väärtust.
- 41. Millest tuleneb laua kui tööprodukti väärtus?**
- A Laua tarbimisväärtusest.
  - B Laua kvaliteedist.
  - C Laua tegemiseks kulunud inimtööjõust.
  - D A ja B
  - E A ja C
- 42. Mis on peamine põhjus, mille tõttu lauad saavad muutuda kaubaks?**
- A Lauad asetuvad ühiskondlike suhete süsteemi.
  - B Lauad on inimtöö realsed produktid, nendes ei ole midagi metafüüsilist.
  - C Lauad on kvaliteetsed produktid.
  - D Laudadel on tarbimisväärtus.
  - E Lauad muutuvad ülemeelelisteks asjadeks.
- 43. Milles seisneb autori arvates analoogia religiooni ja kaubafetišismi vahel?**
- A Inimesed loovad kaupu, nagu Jumal loob maailma.
  - B Inimesed ei taju kaupu oma töö produktidena, nagu nad ei taju religioosseid tegelasi oma aju produktidena.
  - C Inimesed ei taju seost oma aju ja käe produktide vahel.
  - D Inimesed ületähtsustavad kaupu, nagu nad ületähtsustavad jumalaid.
  - E Kaubad võranduvad tootjast ja saavad kultuseobjektideks.
- 44. Kuidas näevad laua ja teiste kaupade tootjad ühiskondlikke suhteid oma tööde vahel?**
- A Omavaheliste töösuhetena.
  - B Laua ja teiste kaupade kaudu ilmnevate omavaheliste suhetena.
  - C Laua ja teiste kaupade ühiskondlike suhetena.
  - D A ja C
  - E B ja C

Akadeemiline test

4. OSA

VÕÕRKEEL

Juhend

Test sisaldab erineva pikkusega võõrkeelseid (inglise, saksa, prantsuse) tekste.
Valige **ÜKS** keeltest.

MÄRKIGE VASTUSLEHELE, MILLISE VÕÕRKEELE VALISITE:

I inglise keel (ülesanded algavad lk 15)

S saksa keel (ülesanded algavad lk 17)

P prantsuse keel (ülesanded algavad lk 20)

Iga teksti kohta on mitu küsimust. Igale küsimusele on neli vastusevarianti.
Ainult üks on õige, valida tuleb **parim** variant.

Vastamisel tuleb lähtuda ainult tekstis esitatud informatsioonist.

Märkige kõik vastused vastuslehele loetavalt. Kui Te ei oska kõiki ülesandeid lahendada, püüdke siiski küsimustele vastata, hinnates, milline valik võiks olla kõige õigem. Vale vastuse eest punkti maha ei võeta.

Järgnev test sisaldab **10** ülesannet.

AEGA ON 15 MINUTIT

Environmental influences and behavioural development

Traditionally, geneticists have divided environmental influences into those that are 'shared' and those that are 'non-shared'. 'Shared' influences are those that impinge similarly on all children in the same family. Overcrowding, poverty and family break-up are examples of this type. By contrast, 'non-shared' influences are those that impinge *differently* on each child in the same family. This will be the case with experiences that involve only one child, as when only one child is admitted to hospital or when two brothers go to different schools.

Influences will also be 'non-shared' if they discriminate between children within the same family – as with favouritism or scapegoating. Most research concerned with psychosocial influences has concentrated on family-wide shared influences and, hence, it has come as a bit of surprise to most people that the genetic evidence suggests that, for most psychological characteristics, 'non-shared' environmental influences are much more important.

With the appropriate calculations, the relative importance of the two broad types of environmental influences can be quantified. However, a general 'feel' for the evidence can be obtained by considering the implications. If shared influences were all-powerful (after taking genetic factors into account), the effect would be to make children in the same family very similar to one another and very different from children in other families. For most characteristics it is obvious that this is not the case. Children within the same family are often extremely varied in their personalities and in their abilities. The same applies to many psychological disorders. For example, quite often only one child in the family suffers from depression or fears or anorexia nervosa. The lack of impact of shared environmental influences is seen most strikingly in the findings on adopted children. When two adopted children are brought up in the same family, they are usually very little more alike when they grow up than any two people picked at random from the general population.

If, on the other hand, non-shared influences were the most important ones, we would expect just the substantial within-family variation that has been found. Also, however, it should follow that the differences between children in the same family will be associated in a systematic fashion with differences between the children in their experiences. There is very little research that has examined that question directly but there are a few findings that offer support for the proposition. A few writers have argued the need for a major shift in our view of how families influence children's development. Thus, they maintain that family-wide influences such as socio-economic status or marital discord cannot influence behavioural development unless their impact is experienced differently by each child in the family. This is quite a revolutionary idea. It must be recognised that the sweeping claim that family-wide influences have no effect on development needs very considerable qualification. Nevertheless, we need to take on board the evidence that non-shared influences are considerably more important than has been appreciated in the past.

From: Baker, L. & Daniles, D. (1990). Nonshared environmental-influences and personality-differences in adults. Journal of Personality and Social Psychology, 58, 103-110.

45. **The traditional view of what influences our psychological development emphasises**
 A inadequate living conditions.
 B rivalry between children in the same family.
 C conditions that affect all the family in the same way.
 D experiences which involve only one child.
46. **One reason for the writer's opinion of 'non-shared' influences is that**
 A brothers and sisters exhibit significant characteristics.
 B the children of different families may have much in common.
 C genetic factors account for more than we realise.
 D disorders are not necessarily experienced by all members of a family.
47. **Two adopted children brought up together will be psychologically**
 A no more similar than any two strangers.
 B more similar than strangers but less similar than friends.
 C more similar than friends but less similar than most real brothers and sisters.
 D similar to the rest of the family.
48. **What does the writer suggest about differences between brothers and sisters?**
 A There is little evidence of significant differences.
 B Research in this field has been poorly organised.
 C It is difficult to link substantial differences directly to children's experiences.
 D The causes of such differences are likely to be 'non-shared' experiences.
49. **The writer views the idea that shared experiences do not affect development as**
 A likely to be true.
 B too extreme.
 C out of date.
 D unimportant.

All you need to succeed – or is it?

There aren't many selves that couldn't use a little improvement. But the energetic boom in the market for life-enriching self-help manuals is nevertheless remarkable. You have only to line up the pile of recent publications to feel almost dizzy with wild hopes for better things. Where the self needs help in particular, it seems, is with core values and interpersonal communication skills. Anyway, here they come: *Getting What You Want – Powerful Persuasion Techniques to Use in Any Situation*; *The Secrets of Self-Esteem*; *The Feeling Good Handbook*; *Lust for Satisfaction*; *Your Starter Package for Personal Success*; *Total Confidence*; *You Can Always Get What You Want*.

There. Feel better? Is it a poignant sign of a depressed society, all this urgent aspiring – a touching index of a widespread desire for a better life? Or merely a symptom of a greedy one? On the whole the books avidly make connections between wealth and happiness. One of them illustrates the importance of a sense of fun by citing Charles and Minnie Steen, who prospected in the Utah desert for years, keeping their spirits up with plucky humour. In the end, we are told, Steen succeeded. 'He struck uranium on a claim that in three years produced \$70m worth of ore.' Good for him. But it's a bit rich to suggest that he struck gold as some sort of reward for cracking so many jokes.

The books differ on the thorny issue of how hard anyone should work. They are all in thrall to the go-for-it idea that shackles need to be flung off, that liberation is the key. But they are also anxious not to sound like miracle-working quacks. 'Do you really believe that hard work,' says one, sneering at suckers who merely labour, 'is what makes people rich?' while another notes 'Never forget that if you really want to achieve excellence, you will have to work very hard.' They are also keen on spiritual exercises – mainly questionnaires and quizzes. 'Every evening,' we are instructed, 'run through all the events of the day in your mind.' It sounds like a restorative jog in the park, though for some readers it will be nothing more than a quick route to insomnia. 'Write down all your positive attributes and read the list every day,' we are told. 'For extra impact, recite them onto a cassette tape.'

It has often seemed that one of the key psychological gifts of the new information technology is not so much that it would rival human intelligence, but that it would suggest new ways to describe it. The books talk of the 'persuadable brain' as if it were a computer, as if self-esteem were programmable. In this world, you don't have ideas; you put your imagination to work. You don't try harder; you 'tap your inner resource'. No doubt you can reboot your sense of self-worth when it crashes. But through the filter of these metaphors the immediate goal remains well-defined. One book begins by getting straight to the point: 'There was once a bright young man who wanted to get rich.' And guess what? He succeeds.

From The Sunday Times, 26 May 1996.

50. The writer lists the titles of self-help books to show

- A how important the subjects are
- B how strange the titles are.
- C how similar the subjects are.
- D how complicated the titles are.

51. Charles Steen is used in the article as an example of

- A a false connection implied in one of the books.
- B how important it is to have a sense of humour.
- C the books' emphasis on greed.
- D how important it is to persevere.

52. According to the writer, the questionnaires and quizzes in the books

- A are less useful than physical exercise.
- B may not have the effect intended.
- C are not likely to be relevant to most people.
- D require too much effort from readers.

53. What does the writer say about new technology?

- A It has reduced the importance of intelligence.
- B It has reduced our ability to make decisions.
- C It has affected the way our brains work.
- D It has affected our use of language.

54. What is the writer's attitude to self-help books?

- A He is sceptical about the claims they make.
- B He thinks they are badly written.
- C He feels they may cause people harm.
- D He cannot understand their appeal.

Lockender Westen

Mehr als eine Million Ostdeutsche sind seit 1990 bereits in den Westen gegangen. Und der Exodus – vor allem junger Leute – hält an. In den Abschlussklassen an Schulen in Halle, Bautzen und anderen ostdeutschen Städten ist dies zu einer Art Schicksalsfrage geworden: Soll und kann ich nach der Schule bleiben, oder gehe ich zur Ausbildung in den Westen? Immer häufiger steht am Ende der Umzug in den Westen. Und wer geblieben ist, aber nach Ausbildung oder Studium einen Job sucht, steht schnell vor der gleichen Frage – weil sich etwa in Bayern oder Baden-Württemberg die besseren Chancen bieten. So verlassen immer mehr junge Ostdeutsche ihre Heimat. Während viele Abwanderer selbst dies oft als Chance begreifen, sehen jene, die bleiben, die Entwicklung mit großer Sorge. 84 Prozent der Ostdeutschen halten, so ergab jetzt eine Umfrage, die Abwanderung für eine große Gefahr für Ostdeutschlands Zukunft.

In 2118 Interviews haben sich die Meinungsforscher nach den Ansichten der Ostdeutschen zur anhaltenden Abwanderung aus den neuen Ländern erkundigt. Mehr als eine Million Menschen sind seit 1990 bereits in den Westen gegangen. Besonders die Älteren im Osten befürchten nun, dass die neuen Länder durch den Verlust der Jugend ihre Perspektive einbüßen. 89 Prozent der mehr als 60-Jährigen sehen darin eine Gefahr, aber auch 69 Prozent der Befragten unter 25 Jahren.

Viele – laut der Umfrage 63 Prozent – kennen jemanden im persönlichen Umfeld, der aus beruflichen Gründen in den Westen gegangen ist. Dieses Ergebnis der Umfrage kann angesichts des Exodus der vergangenen Jahre nicht überraschen. Das wirtschaftsschwache Sachsen-Anhalt etwa hat in den Jahren von 1990 bis 2002 gut ein Zehntel seiner Einwohnerzahl verloren. Sie sank von 2,87 auf 2,55 Millionen. Dazu trug die seit der Wende wie überall im Osten stark gesunkene Geburtenrate, aber eben auch der Wegzug bei. Allein in den Jahren 2001 und 2002 verlor das Land im Saldo jeweils um die 20.000 Bürger – jedes Jahr die Einwohnerzahl einer Kleinstadt. Klar ist auch, dass die Länder und Kommunen wegen der deshalb geringeren Einnahmen ihre Aufgaben immer weniger bewältigen können.

Städte wie Halle an der Saale, Rostock oder auch Görlitz haben seit der Wende gut ein Fünftel ihrer Einwohnerzahl verloren. Dabei verlassen mehr junge Frauen als Männer den Osten. Besonders in ländlichen Regionen wird bereits ein Mangel an jungen Frauen beklagt. Mit Sorge betrachten Politiker zudem, dass gerade die besser qualifizierten jungen Ostdeutschen ihre Chance im Westen suchen. Ihr Fehlen wirkt sich nach Beobachtung von Bildungsexperten schon auf das Niveau an den Schulen aus. Zugleich beklagen Unternehmen im Osten einen Mangel an Fachkräften.

Dabei hält der Trend zur Abwanderung an. Der Forschungsgruppe Wahlen sagten 36 Prozent der Befragten, dass sich momentan jemand in ihrem Bekanntenkreis mit Abwanderungsgedanken trage. Es ist dabei keineswegs immer Arbeitslosigkeit der Auslöser – oft locken einfach bessere berufliche Möglichkeiten in den Westen. 43 Prozent der Beschäftigten im Osten würden dafür umziehen. Je besser der Bildungsabschluss ist, desto größer ist auch die Bereitschaft, in den Westen zu gehen. Und mehr als drei Viertel der unter 25-Jährigen gaben an, dass sie in den Westen gingen, sobald sie dort bessere Chancen sähen.

(Süddeutsche Zeitung vom 13.4.2004)

45. Welche der folgenden Aussagen trifft nicht zu?

- A Viele ostdeutsche Jugendliche fühlen sich gezwungen, nach ihrem Abschluss in den Westen zu gehen.
- B Die Tendenz unter den Jugendlichen, nach ihrem Abschluss in den Westen zu gehen, ist steigend.
- C Am meisten betrifft das Problem der Auswanderung die Bundesländer Bayern und Baden-Württemberg.
- D Die Aussichten, nach der Ausbildung einen Job zu finden, liegen im Westen höher als im Osten.

46. Im Artikel wird behauptet, dass...

- A 69 Prozent der Auswanderer aus den neuen Bundesländern Jugendliche unter 25 Jahren sind.
- B einige ältere Menschen befürchten, dass junge Leute, wenn sie im Osten bleiben, hier ihre Perspektive verlieren könnten.
- C die Ergebnisse der durchgeführten Meinungsumfrage unter der Bevölkerung angesichts der in den letzten Jahren stattgefundenen Prozesse hätten anders ausfallen müssen.
- D mehr als jeder zweite Ostdeutsche mit dem Problem der Auswanderung durch persönliche Kontakte konfrontiert worden ist.

47. Welche Aussage wird im Text zu Sachsen-Anhalt getroffen?
- A Im Jahr 2002 hat sich die Einwohnerzahl des Bundeslandes um 20 000 Menschen verringert.
- B 2002 verlor Sachsen-Anhalt 10 Prozent seiner Einwohnerzahl.
- C Im Zeitraum 2001-2002 sind 20 000 Menschen aus Sachsen-Anhalt weggezogen.
- D Der Hauptgrund für die sinkende Einwohnerzahl in den Jahren 1990-2002 war der Wegzug von Menschen.
48. Welche direkten Folgen der Auswanderung werden im Text nicht erwähnt?
- A Die finanzielle Lage der Regionen, die von der Auswanderung betroffen sind, hat sich verschlechtert.
- B Das Auswandern junger Menschen beeinflusst unter anderem auch das Bildungsniveau an den ostdeutschen Schulen.
- C In Folge der Auswanderung macht sich in den ostdeutschen Bundesländern insbesondere das Fehlen von Frauen und qualifizierten Fachkräften bemerkbar.
- D Frauen in den ländlichen Gegenden leiden unter den Folgen der Auswanderung besonders stark
49. Was wird im Artikel als Hauptursache für die Auswanderung genannt?
- A die Arbeitslosigkeit
- B Es wird kein Grund direkt hervorgehoben
- C das Bildungsniveau des jeweiligen Auswanderers
- D bessere Berufschancen im Westen

Kosten sparen und ökologisch genießen

Europaweit geben die Deutschen für Nahrung am wenigsten Geld aus. Sie sind zwar daran interessiert, dass Tiere artgerecht gehalten und die Umwelt geschont wird, wollen für biologisch hergestellte Lebensmittel trotzdem nicht mehr zahlen. Die sind in der Tat auch nicht ganz billig. Laut der Zeitschrift Öko-Test liegt der Aufpreis zwischen 40 und 50 Prozent. Bei Fleisch kann die Sache noch teurer werden, denn der Aufpreis kann bis zu 100 Prozent betragen.

Die ökologische Landwirtschaft erzeugt Lebensmittel im Einklang mit Mensch, Tier und Umwelt. Sie benötigt deshalb deutlich weniger Dünger und Energie als die konventionelle Landwirtschaft. Öko-Bauern düngen organisch und verzichten auf chemischen Pflanzenschutz. Da sich Biowirte aber nicht der Rationalisierung anschließen, müssen sie einen höheren Arbeitsaufwand im Pflanzenbau und in der Tierhaltung erbringen. Sie ernten deshalb weniger als konventionelle Bauern, je nach Kultur bis zu 30%, unter intensiver Produktion sogar darüber. Öko-Bauern arbeiten heute zwar mit modernen Maschinen, dennoch haben sie immer noch mehr Arbeit als ihre konventionellen Kollegen, besonders im Bereich der Tierhaltung. Auch die Verarbeitung ökologischer Rohstoffe ist sehr aufwändig. Nach der EU-BIO-VO¹ sind z.B. in der Lebensmittelverarbeitung statt der über 300 zugelassenen Zusatzstoffe nur rund 30 Substanzen natürlichen Ursprungs erlaubt. So sind etwa Geschmacksverstärker, künstliche Backtriebmittel und synthetische Konservierungsmittel verboten.

Verbraucherbefragungen zeigen, dass die höheren Preise oft eine Kaufbarriere darstellen. Weitere Gründe sind die mangelnde Verfügbarkeit und die fehlende Wahrnehmung der Produkte. Das bedeutet, dass sie nicht dort angeboten oder erkannt werden, wo die Kunden gerne einkaufen. Einige Kunden sind auch durch zu viele Marken oder Labels verwirrt und trauen sich nicht zu, "wirkliche" Bioprodukte zu erkennen. Nicht zu unterschätzen ist auch, dass viele Bundesbürger billige Lebensmittel für ein Zeichen von Fortschritt und hohem Lebensstandard halten. Und sie erfreuen sich einer gewissen "Schnäppchenmentalität": Das, was über Lebensmittel eingespart wird, kann woanders (z.B. Urlaub) wieder ausgegeben werden.

¹ Verordnung (EWG) Nr. 2092/91 des Rates vom 24.6.1991 über den ökologischen Landbau und die entsprechende Kennzeichnung der landwirtschaftlichen Erzeugnisse und Lebensmittel

Obwohl Öko-Produkte teurer als konventionell erzeugte Produkte sind, besteht die Kundschaft in den Naturkostläden zu einem großen Teil aus jungen Leuten oder aus Eltern mit kleinen Kindern, die nicht zu den zahlungskräftigen Doppelverdienern gezählt werden können. Interessant ist dabei, dass "Bio-Haushalte" in der Summe dann doch nicht so viel Geld fürs Essen ausgeben wie Haushalte, die konventionell hergestellte Lebensmittel kaufen. Das liegt vor allem daran, dass von "Biokäufern" insgesamt weniger Fleisch und Süßigkeiten konsumiert werden und der Anteil an alkoholischen Getränken und Genussmitteln geringer ist. Mehr Lebensmittel aus ökologischer Landwirtschaft zu verwenden scheint aber keine Frage des Einkommens zu sein, sondern entspringt der Wertschätzung gegenüber der eigenen Gesundheit, der Umwelt und den sozialen Aspekten des Ernährungssystems.

Quellen: Bundesministerium für Verbraucherschutz, Ernährung und Landwirtschaft
Lebendige Erde 5/2002

- 50. Warum sind ökologisch erzeugte Produkte teurer als konventionell erzeugte?**
- A In Öko-Produkten werden Geschmacksverstärker verwendet, die keineswegs billig sind.
- B In der ökologischen Landwirtschaft wird viel Wert auf Rationalisierung gelegt.
- C Durch naturnahe Landwirtschaft werden trotz großem Arbeitsaufwand geringere Erträge erzielt.
- D Die Öko-Bauern müssen sich auf chemische Düngemittel beschränken.
- 51. Warum kaufen die deutschen Verbraucher heute noch recht wenig naturnahe hergestellte Produkte?**
- A Viele Leute haben die Nützlichkeit der Öko-Produkte für ihre Gesundheit noch nicht erkannt.
- B Die Leute mit kleinen Kindern wollen für Lebensmittel nicht zu viel Geld ausgeben, weil die Kinder über das Essen hinaus noch viel anderes brauchen.
- C Die höheren Preise der Lebensmittel stellen für viele Verbraucher keine Kaufbarriere dar.
- D Viele Deutsche ziehen naturnahe Lebensmittel vor, weil sie diese als Kriterium für Fortschritt ansehen.
- 52. In der Zeitschrift Öko-Test wird behauptet, dass...**
- A ... die Preise von Öko-Lebensmitteln in den letzten Jahren um 40-50% gestiegen sind.
- B ... die Preise von Bioprodukten um 40-50% höher liegen als die von konventionellen Lebensmitteln.
- C ... der Verbraucher bereit ist, für biologisch hergestellte Fleischwaren mehr als das Doppelte zu bezahlen.
- D ... der Aufpreis von biologisch hergestellten Lebensmitteln 40-50% nicht übersteigen darf.
- 53. Warum können Ökolandwirte den konventionellen Bauern heute kaum Konkurrenz bieten?**
- A In ganz Europa sind die Verbraucher immer sparsamer geworden.
- B Die echten Bioprodukte müssen mit speziellen Labels versehen werden, was jedoch für den Hersteller zu aufwändig ist.
- C In der ökologischen Landwirtschaft ist es nicht möglich, moderne Technik einzusetzen.
- D Naturkostläden werden von einer kleineren Kundschaft besucht als große Handelsketten.
- 54. Die Leute, die sich für naturnahe Kost entschieden haben, ...**
- A ... geben für das Essen insgesamt weniger Geld aus als Durchschnittsverbraucher.
- B ... gehören in der Regel zu gut verdienenden und kaufkräftigen Bevölkerungsgruppen.
- C ... geben für das Essen deutlich mehr Geld aus als Durchschnittsverbraucher.
- D ... sind zu einem großen Teil jüngere allein stehende Leute.

Elections européennes et crise de la démocratie

Le message que les électeurs européens ont fait passer à leurs dirigeants, au cours du week-end dernier, était d'une grande simplicité... qu'ils aient voté contre les gouvernements en place, qu'ils se soient abstenus ou qu'ils aient élu des députés protestataires... le sens en était le même : « Cessez de nous prendre pour quantité négligeable et de vous moquer de nous en nous faisant procéder à un scrutin qui n'aura aucune conséquence pratique ! »... De fait, il fallait beaucoup de conscience civique pour se rendre dans un bureau de vote en se disant que ce geste n'aurait absolument aucune influence, ni sur le choix du prochain président de la Commission de Bruxelles, ni sur l'adoption de la Constitution, ni sur l'adhésion de la Turquie à l'Union, ni sur les relations de celle-ci avec les Etats-Unis. Il fallait aussi une conviction frôlant l'inconscience pour croire que l'on effectuait un choix significatif en choisissant un député de gauche ou de droite dans un Parlement où les groupes socialiste et conservateur se partagent le pouvoir en alternance. Tenir des élections tous les cinq ans est, dans ces conditions, pratiquement une insulte à l'intelligence des citoyens... Et que l'abstention augmente à chaque consultation est donc absolument logique.

Au cours des années 50 et 60, les pères de l'Europe, Konrad Adenauer, Robert Schuman, Alcide de Gasperi, ou même dans une certaine mesure, un peu plus tard, Charles de Gaulle, avaient défini un cap. Il s'agissait de reconstruire un continent dévasté par la Deuxième Guerre mondiale, de s'assurer que la paix règnerait entre des pays qui s'étaient déchirés pendant des siècles et qu'ils seraient assez unis pour tenir tête, avec l'aide de l'Amérique, à l'empire soviétique. Aujourd'hui, le fait de répéter « l'Europe c'est la paix », n'évoque pas de réaction particulière chez ceux qui ne sont pas au moins sexagénaires. Les dirigeants de nos pays ne sont, ni suffisamment unis, ni assez déterminés, pour expliquer à quoi sert l'Union Européenne dans le monde, après la chute du mur de Berlin. Nous avons vu, au cours des derniers mois, se dessiner une opinion publique européenne qui s'est très clairement prononcée contre la façon dont était menée l'opération américaine en Irak. Mais, cette opinion n'a jamais pu s'exprimer que par des manifestations de rue. Rien, dans le fonctionnement des Institutions, ne lui donne les moyens de peser sur les décisions. Rien ne lui permet non plus de dire son mot sur le genre d'Europe qu'elle veut. Cela, ce sont les chefs d'Etat et de gouvernement qui en décident seuls. Ils vont encore se battre, cette semaine, sur des virgules à rajouter à un texte de 200 pages, le projet de Constitution que seule une proportion infime de citoyens européens aura l'opportunité de lire.

Franceinter.com

Chronique du 15 juin 2004

Dominique Bromberger

© C.Abramowitz

45. **Laquelle des affirmations suivantes rend le message principal de l'article?**
 A L'Europe c'est la paix.
 B La faible participation au vote est due au manque général de conscience civique.
 C Les élections européennes ne servent à rien.
 D L'Europe est plongée dans une grave crise de confiance.
46. **Le journaliste cite les comportements différents de l'électorat lors des élections. Parmi les variantes ci-dessous, éliminez celle qui ne figure pas sur sa liste:**
 A Les électeurs ne sont pas allés voter.
 B Les électeurs ont voté contre les gouvernements en place.
 C Les électeurs ont donné leur voix au candidat protestataire.
 D Les électeurs ont manifesté leur mécontentement dans la rue
47. **Que l'abstention aux élections européennes augmente, s'explique par le fait que...**
 A le scrutin n'a pas les conséquences désirées.
 B les groupes socialiste et conservateur se partagent le pouvoir au Parlement.
 C la quantité d'électeurs est négligeable.
 D l'intervalle de cinq ans entre les élections est trop long.
48. **Repérez la suite qui ne convient pas: L'opinion publique...**
 A n'est pas en mesure d'influencer les décisions des Institutions.
 B n'a pas de moyens pour contribuer à la conception de l'Europe.
 C n'assiste pas à l'élaboration du projet de Constitution.
 D ne peut jamais s'exprimer par des manifestations de rue.

49. «un cap» à la fin de la première phrase du deuxième paragraphe signifie...

- A un chef
- B une direction
- C une lacune
- D un manteau

50. Trouvez l'idée qui ne correspond pas au contenu du deuxième paragraphe:

- A Au cours des années 50 et 60, les pères de l'Europe se sont entendus sur les buts communs à atteindre.
- B Les dirigeants de l'Europe après la chute du mur de Berlin n'ont pas le même esprit de coopération que les pères de l'Europe.
- C C'est pourquoi les chefs d'Etat vont encore se battre sur les grandes questions du projet de Constitution.
- D Aujourd'hui, la devise «l'Europe c'est la paix» n'a pas assez de force pour les Européens de moins de 60 ans.

La religion de l'époque

L'époque, il est vrai, est une réalité. Elle est aussi un mythe commode, une divinité quotidienne qu'on invoque pour soumettre l'individu aux impératifs de la «modernité». Les chantres du conformisme récitent la même litanie: *i faut* «s'adapter à l'évolution», «suivre son temps», «être de son époque». Mais qui décide de ce qu'est l'époque? Parmi les millions de faits qui se produisent à la même seconde, qui définit ceux qui sont des «faits d'époque»? Les médias? Les analystes? Les élites dirigeantes? La *vox populi*?

À la vérité, l'époque est une construction scénographique. Ce qu'on appelle un «événement» est le fruit d'une sélection et d'une dramatisation arbitraires, opérées par les «informateurs», en fonction de l'idée *à priori* qu'ils se font de l'époque. Ceux qu'on appelle les «acteurs» du monde contemporain sont eux-mêmes largement «inventés» par ceux qui les désignent: qui décide, par exemple, que telle personne sera la «personnalité» de la semaine, du mois, de l'année? Quant au public, il ne joue qu'un rôle de chœur tragique, que les sondages font opiner; il est alors manipulé.

François Brune, «Culture, idéologie et société», hors-série du Monde diplomatique, mars 1997.

51. Trouvez l'affirmation fautive:

- A L'auteur prétend que ce sont les élites qui dirigent la *vox populi*.
- B L'auteur exclut la possibilité de définir objectivement un «fait d'époque».
- C Le texte fait appel à l'attention du lecteur en ce qui concerne l'époque en tant que construction volontaire.
- D Le texte invite à réfléchir sur ce qui se cache derrière les idées reçues portant sur l'époque.

52. «opiner» à la fin du texte signifie:

- A adhérer
- B donner une opinion
- C rendre opiniâtre
- D manifester son accord

Sur la télévision

Les dangers politiques qui sont inhérents à l'usage ordinaire de la télévision tiennent au fait que l'image a cette particularité qu'elle peut produire ce que les critiques littéraires appellent *l'effet de réel*, elle peut faire voir et faire croire à ce qu'elle fait voir. Cette puissance d'évocation a des effets de mobilisation. Elle peut faire exister des idées ou des représentations, mais aussi des groupes. Les faits divers, les incidents ou les accidents quotidiens, peuvent être chargés d'implications politiques, éthiques, etc. propres à déclencher des sentiments forts, souvent négatifs, comme le racisme, la xénophobie, la peur-haine de l'étranger et le simple compte rendu, le fait de rapporter, to *record*, en *reporter*, implique toujours une construction de la réalité capable d'exercer des effets sociaux de mobilisation (ou de démobilisation). [...]

Supposons qu'aujourd'hui je veuille obtenir le droit à la retraite à 50 ans. Il y a quelques années, j'aurais fait une manifestation, on aurait pris des pancartes, on aurait défilé, on aurait été au ministère de l'Education nationale; aujourd'hui, il faut prendre – j'exagère à peine – un conseiller en communication habile. On fait à l'intention des médias quelques trucs qui vont les frapper: un déguisement, des masques, et on obtient, par la télévision, un effet qui peut n'être pas loin de celui qu'obtiendrait une manifestation de 50 000 personnes.

Pierre Bourdieu, *Sur la télévision*,
© Pierre Bourdieu, décembre 1996

53. Quelle phrase résume le mieux l'extrait de Bourdieu?

- A L'auteur avertit le public des dangers de l'usage ordinaire de la télévision.
- B L'auteur démontre l'importance du métier de journaliste.
- C L'auteur explique comment mobiliser les masses à l'aide de la télévision.
- D L'auteur explique les risques politiques intrinsèques à l'usage ordinaire de la télévision.

54. Repérez l'idée contradictoire au texte:

- A Les faits divers, les incidents et les accidents quotidiens provoquent toujours des sentiments forts.
- B La télévision peut mobiliser le public en provoquant des idées ou des représentations.
- C La spécificité de la télévision réside en puissance évocative de l'image.
- D Un conseiller en communication efficace saurait obtenir par la télévision le même effet qu'une manifestation de rue de 50 000 personnes.

Akadeemiline test

5.-8. OSA

**MATEMAATIKA, RUUMILINE MÕTLEMINE,
SÕNAVARA, INFORMEERITUS**

Juhend

Käesolev osa sisaldab matemaatilist, ruumilise mõtlemise, sõnavara ja informeerituse alatesti.

Matemaatika alatestis on 17 ülesannet. Aega on 25 minutit.

Ruumilise mõtlemise alatestis on 17 ülesannet. Aega on 15 minutit.

Sõnavara alatestis on 38 ülesannet. Aega on 15 minutit.

Informeerituse alatestis on 24 küsimust. Aega on 10 minutit.

Märkige kõik vastused vastuslehele selgelt. Kui Te ei oska kõiki ülesandeid lahendada, püüdke siiski küsimustele vastata, hinnates, milline valik võiks olla kõige õigem. Vale vastuse eest punkti maha ei võeta.

Matemaatika

55. Ühe kolmnurga küljed on 20 cm, 16 cm ja 28 cm. Selle kolmnurgaga sarnase kolmnurga pikim külg on 21 cm. **Arvuta teise kolmnurga ümbermõõt.**

A	B	C	D	E
36	43	48	56	64

56. Üks arv on teisest 3 võrra väiksem ja nende arvude summa on 25. **Arvuta nende korrutis.**

A	B	C	D	E
76	88	132	154	162

57. Ristkülikukujulise põllu pikkus on 200 m võrra pikem kui laius. Põllu ümbermõõt on 2 km. **Mitu hektarit on põllu pindala?**

A	B	C	D	E
2,4	3,6	20	24	36

58. Asulas, milles aasta algul elas 780 inimest, suri sel aastal 12 inimest, kusjuures asula elanike loomulik iive oli ümardatuna 5,1 ‰. **Mitu uut ilmako-danikku sündis selles asulas sel aastal?**

A	B	C	D	E
12	13	14	16	18

59. Räägitakse, et küsimusele, kui palju on tal õpilasi, vastanud Vana-Kreeka matemaatik Pythagoras nii: „Pool minu õpilastest õpib matemaatikat, veerand uurib loodust, seitsmendik veedab aega vaikivas mõtiskelus, ülejäänud osa aga moodustavad 3 neiut.” (Keegi Pythagorase õpilastest ei õppinud rohkem kui üht teadust.) **Mitu õpilast oli Pythagorasel?**

A	B	C	D	E
28	30	32	34	36

60. Ühele kaalupoolele pandi pesupulbrikott, teisele kaalupoolele aga pandi tasakaalustamiseks $\frac{3}{4}$ sa-masugusest pesupulbrikotist ja veel $\frac{3}{4}$ -kilogrammiline kaaluvihk. **Mitu kilo kaalus pesupulbrikott?**

A	B	C	D	E
2,5	3	3,5	4	4,5

61. Matkal kasutavad noored kaarti mõõtkavas 1 : 1 000 000. **Mitu tundi kulub jalgratastega sõit-miseks ühest asulast teise kiirusega 12 km/h, kui nende linnade vaheline kaugus kaardil on 0,6 dm?**

A	B	C	D	E
3	3,5	4	4,5	5

62. Kui reisija oli läbinud poole teest, heitis ta magama. Ta magas seni, kuni tal jäi veel sõita pool sellest teest, mis ta oli läbinud magades. **Millise osa kogu teest läbis reisija magades?**

A	B	C	D	E
1/6	1/5	1/4	1/3	2/3

63. Jalgrattur läbis poole teest kiirusega 12 km/h. Ülejäänud osa teest lükkas ta jalgratast käekõrval, liikudes kiirusega 4 km/h. **Kui suur oli jalgratturi keskmine kiirus (km/h) terve tee ulatuses?**

A	B	C	D	E
5,5	6	6,5	8	9

64. Milline arv on liigne?

A	B	C	D	E
9	36	77	144	196

65. Leidke küsimärgiga tähistatud arv.

	15	48	36	
	0,2	0,5	?	
A	B	C	D	E
0,2	0,3	0,4	0,5	0,6

66. Leidke küsimärgiga tähistatud arv.

	50	20%	60	
	16	25%	20	
	18	50%	?	
A	B	C	D	E
27	28	31	34	36

67. Koolis esitati viktoriinil 30 küsimust. Iga õige vastuse eest sai õpilane 7 punkti, iga vale vastuse eest võeti maha 12 punkti. **Mitu õiget vastust andis õpilane, kes sai 77 punkti?**

A	B	C	D	E
7	13	15	21	23

68. Mitu grammi vett tuleb lisada 50 g 35%-lisele lahusele, et saada 10%-line lahus?

A	B	C	D	E
100	115	120	125	130

69. Meega täidetud purgi brutokaal on 500 g. Kui sama purk täita bensiiniga, oleks brutokaal 350 g. **Milline on tühja purgi kaal, kui on teada, et mesi on bensiinist kaks korda raskem?**

A	B	C	D	E
150	175	200	225	250

70. 225 m pikkune rong sõidab kiirusega 54 km/h. **Mitme sekundiga ületab rong silla, mille pikkus on 450 m?**

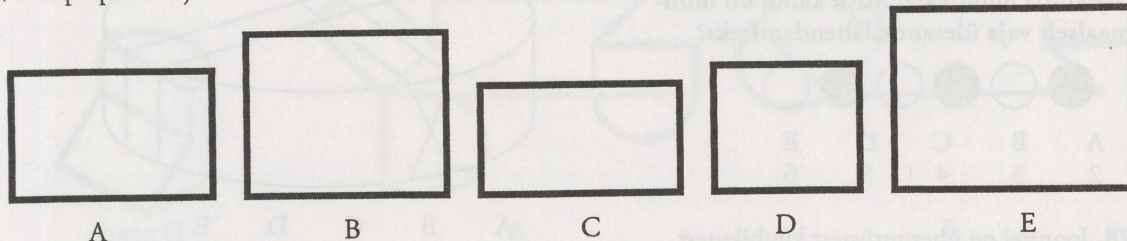
A	B	C	D	E
30	35	40	45	54

71. Kui $1/4Y$ on 44 võrra väiksem kui $3Y$, siis **kui suure arvu peab lahutama $(1/2Y)^2$ -st, et saada ruutjuur Y -st?**

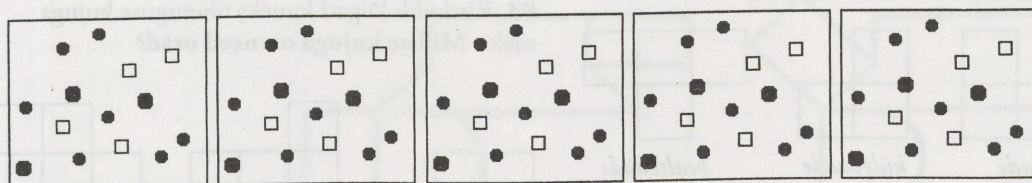
A	B	C	D	E
40	50	60	70	80

Ruumiline mõtlemine

72. Lipu pikkuse ja laiuse suhe on 11:7. Milline esitatud skeemidest vastab kõige paremini sellisele lipule?

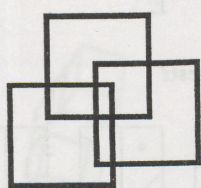

73. Millised pildid on ühesugused?

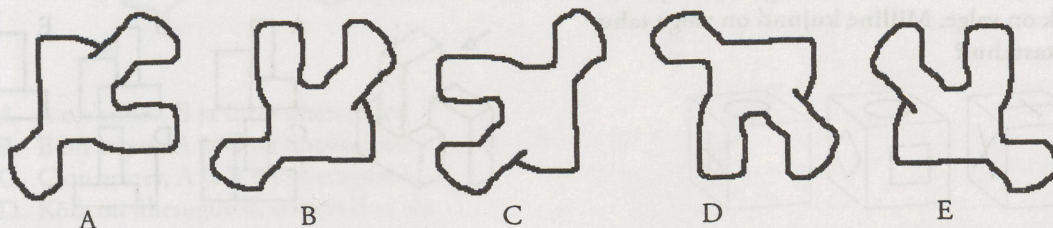
- 1   2   3   4   5
- A   B   C   D   E
- 1 ja 2   2 ja 3   3 ja 4   4 ja 5   Kõik on ühesugused.

74. Mitu nelinurka on joonisel?

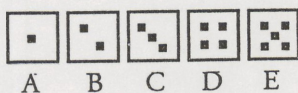
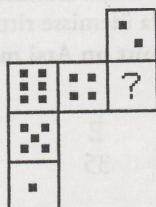

- A 8
B 9
C 10
D 11
E 12

75. Poiss lõikas paberist, mille üks pool oli valge ja teine must, välja 5 ühesugust kujundit. Need väljalõiked on esitatud allpool, ent tehtud on üks viga: üks väljalõige, mille nähtav pool peaks tegelikult olema must, on esitatud valgena. Milline väljalõige peaks olema must?

76. Täring veeres paberil ja jättis endast jälje. Millisest täringutahust peab olema jälg küsimärgi asemel?

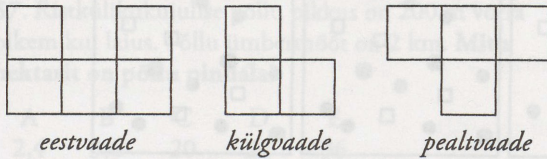

77. Nupud on vaja ümber paigutada nii, et vasakul asuksid järjest kõik valged nupud ja paremal mustad nupud. Korruga (ühe käiguga) tuleb ümber tõsta kaks kõrvuti asuvat nuppu ilma nende järjekorda muutmata. **Mitu käiku on minimaalselt vaja ülesande lahendamiseks?**

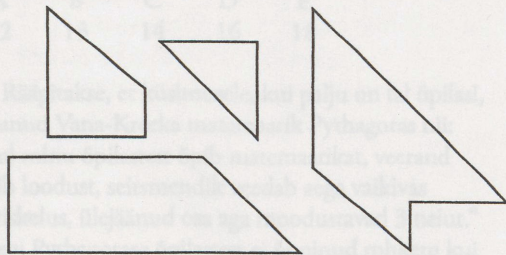
- A 2   B 3   C 4   D 5   E 6

78. Joonisel on ühesuurustest kuubikutest moodustatud objekti eest-, kül- ja pealtvaade. **Mitu kuubikut on selles objektis?**

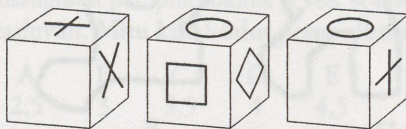
- A 6   B 7   C 8   D 9   E 10

79. Millise tähe saab kokku panna nendest osadest, nii et ühtki osa ei jää üle, kas E, F, N, M või T?

- A E   B F   C M   D N   E T

80. Kuubi viiel tahul on mingi kujund ja kuues tahk on valge. **Milline kujund on valgele tahule vastastahul?**

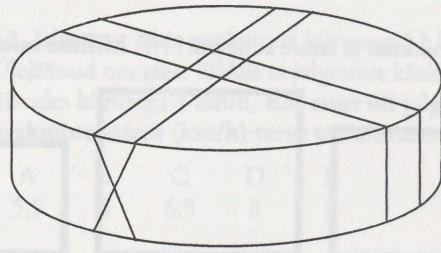

- A +   B ○   C ×   D □   E ◇

81. Silindrikujulise torni kõrgus maapinnast kuni ülemise platvormini, kus asub viimane trepiaste, on 30m ja torni ümbermõõt on 20m. Spiraalikujuuline trepp ümbritseb torni täpselt neli korda. Horizontaalsuunas algab iga järgmine trepiaste 0,5m järel. **Mitu astet on trepil?**

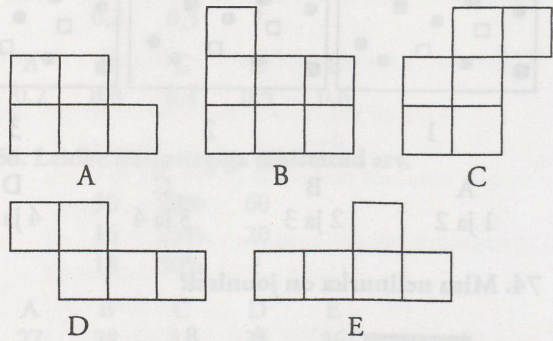
- A 50   B 120   C 160   D 200   E 370

82. Mitmeks tükiks lõigati tort nelja sirge lõikega?

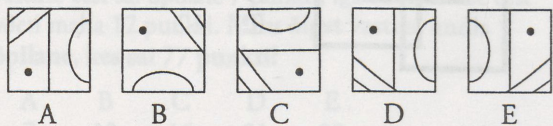

- A 11   B 12   C 13   D 14   E 15

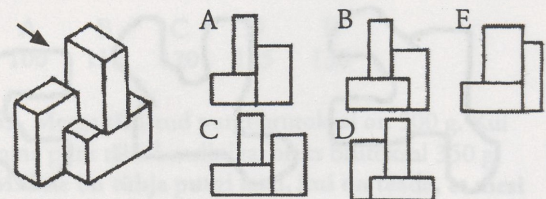
83. Ristkülik lõigati kuueks ühesuguse kujuga osaks. **Millise kujuga on need osad?**

84. Milline pilt erineb teistest?

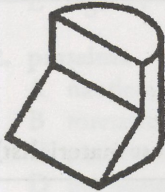
85. Milline vaade avaneb, vaadates risttahukaid noolega näidatud suunast?

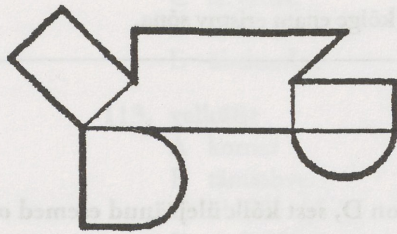
86. Atsil on 5 ühesugust kuubikut (1x1x1cm). Ats ehitas nendest kuubikutest maja: alumisse ritta pani ta üksteise kõrvale 3 ja ülemisse ritta üksteise kõrvale 2 kuubikut. **Kui suur on Atsi maja pinnalaotus (cm²)?**

- A 15   B 20   C 25   D 30   E 35

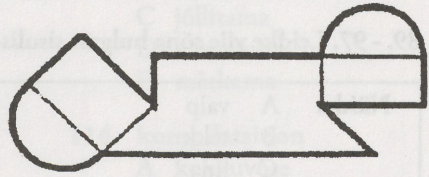
87. Millisest pinnalaotusest saab kokku panna objekti H?

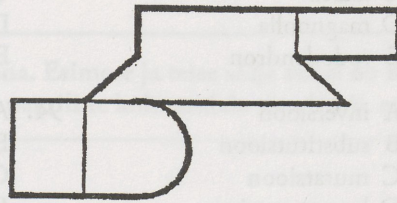
objekt H

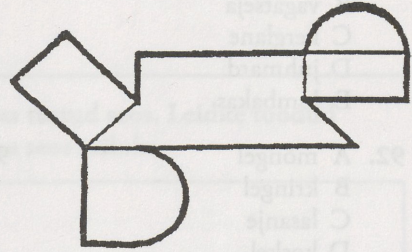
A

B

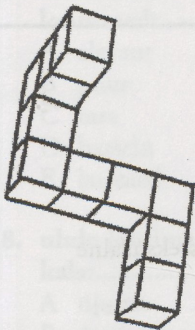
C

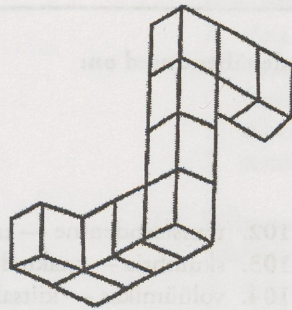
D

E Kõigist saab

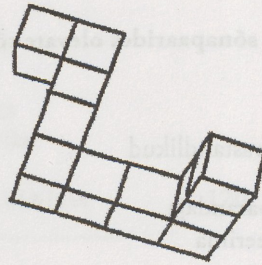
88. Kas need objektid on ühesugused või erinevad?

A

B

C

- A A on erinev, B ja C on ühesugused
- B B on erinev, A ja C on ühesugused
- C C on erinev, A ja B on ühesugused
- D Kõik on ühesugused, erinevaid ei ole
- E Kõik on erinevad, ühesuguseid ei ole

Sõnavara

89. - 97. Leidke viie sõna hulgest sisuliselt kõige enam eristuv sõna.

Näide: A vaip
B tekk
C lina
D kast
E linik

(Sobiv valik on D, sest kõik ülejäänud esemed on pehmest materjalist).

89. A kebjakas
B vagatseja
C kerglane
D juhmard
E lombakas

90. A vandel
B fuksia
C asalea
D magnoolia
E rododendron

91. A ulguma
B sosistama
C kriiskama
D kräunuma
E määgima

92. A mõngel
B kringel
C lasanje
D koskel
E pähkel

93. A inversioon
B substitutsioon
C mutatsioon
D kommutatsioon
E kommunikatsioon

94. A kartul
B ananass
C tomat
D arbuus
E kurk

95. A proviisor
B kardioloog
C kirurg
D veterinaar
E mükoloog

96. A lambda
B kapa
C sigma
D feta
E gamma

97. A nääl
B nadu
C pärjel
D küdi
E lell

98. - 105. Otsustage, kas sõnapaarides olevate sõnade tähendused on:

A sarnased
B vastandlikud
C pole sarnased ega vastandlikud

98. melioraator — maaparandaja

99. palpeerima — skalpeerima

100. võör — käil

101. alp — tõsimeelne

102. transtsendentne — transseksuaalne

103. skumbria — makrell

104. volüümikas — kiitsakas

105. konversatsioon — konversioon

106. - 114. Siin on antud üks sõna ja selle all veel viis sõna (A, B, C, D ja E), mille hulgest tuleb leida antud sõnale kõige lähedasema tähendusega sõna.

Näide: tööriist
A raamat
B auto
C juust
D haamer
E nael

(Sobiv valik on D, sest haamer on selles valikus ainuke tööriist)

106. imago

A sihverplaat
B kuvand
C kujund
D ikoon
E maagia

107. evitama

A lõimima
B hõivama
C hõlmama
D hoomama
E immitsema

108. prelüüd

A monoloog
B sõlmitus
C proloog
D eeskuju
E lugulaul

109. variserlik

- A lipitsev
- B silmakirjalik
- C hiiliv
- D ettevaatlik
- E lagunev

110. monoliitne

- A hiiglaslik
- B kivine
- C terviklik
- D ühehäälnene
- E ühekordne

111. möllima

- A meldima
- B kobisema
- C jõllitama
- D käratsema
- E märkama

112. prassima

- A nautlema
- B toretsema
- C praalima
- D moosima
- E kiirustama

113. valkäär

- A korner
- B tänuohver
- C liblikas
- D veelind
- E neitsi

114. kompilatsioon

- A kokkuvõte
- B plagiaat
- C tuisistus
- D ülistuslaul
- E kõnekujund

115.–120. On antud 3 sõna. Esimese ja teise sõna vahel on olemas teatud seos. Leidke toodud valikust (A, B, C, D ja E) paariline kolmandale sõnale nii, et sama seos säiluks.

Näide: mets: puu

luht:.....

- A rohi
- B lill
- C loomasööt
- D haljus
- E karjamaa

(Õige vastus on „rohi“.)

115. kool: klass

loomaaed:.....

- A elevant
- B puur
- C tara
- D bassein
- E lasteaed

116. süntaks: lause

semantika:.....

- A sõna
- B kirjataht
- C foneem
- D tähendus
- E semiootika

117. aspiriin: ravim

pudel:.....

- A alkohol
- B taara
- C viin
- D koonus
- E tühi

118. uluk: jahtima

kala:.....

- A ujuma
- B õngitsema
- C püüdma
- D kasvatama
- E vinnutama

119. külmetus: köhima

väsitus:.....

- A nutma
- B nõrkema
- C kaeblema
- D halisema
- E kukkuma

120. lepp: lehis

tamm:.....

- A kask
- B paju
- C nulg
- D haab
- E vaher

121. - 126. Siin on antud üks sõnapaar ja selle järel veel viis sõnapaari (tähistega (A, B, C, D ja E)). Valige viimase viie paari seast välja selline sõnapaar, milles sisalduv seos sarnaneb kõige rohkem esimeses sõnapaaris sisalduva seosega.

Näide: TERA : LEIVAPÄTS

- A liivatera : karjäär
- B käbi : mets
- C marjad : moos
- D paber : raamatukogu
- E tikud : lõke

(Sobiv vastus on C, sest teradest valmib leivapäts ja marjadest moos)

121. SUITS : TULI

- A firma : logo
- B välk : äike
- C punetus : kurnatus
- D pääsuke : vihm
- E seeme : muna

122. PLIIATS : PABER

- A pilt : sein
- B käbi : känd
- C kukk : tera
- D püstol : padrun
- E sõrm: liiv

123. ORDEN : AUTASU

- A liiklusmärk : liikluseeskirjad
- B raamat : raamatukogu
- C rist : usk
- D kaader : film
- E vaal : imetaja

124. SILM : RIPSE

- A käsi : õlg
- B sõrm: küüs
- C jalg : varvas
- D pea : kael
- E süda: kopsud

125. HOBUNE : KAER

- A kass : lõngakera
- B lehm : piim
- C mesilane: vaha
- D koer: kont
- E vanamees : meri

126. VIHKAMA : ARMASTAMA

- A mõtlema: katsuma
- B paraad: lipp
- C unustama : mäletama
- D seisma : tormama
- E kujutlema : nägema

Informeeritus

127. Millises allpool nimetatud riikidest on sisemajanduse koguprodukt (SKP) ühe elaniku kohta olnud viimastel aastatel kõige kõrgem?

- A Leedu
- B Poola
- C Sloveenia
- D Tšehhi
- E Ungari

128. Milline alltoodud riikidest on rahvaarvu poolest teistest suurem?

- A Brasiilia
- B Indoneesia
- C Jaapan
- D USA
- E Venemaa

129. Kes allpool nimetatutest on praegu Rootsi peaminister?

- A Carl Bildt
- B Kjell Magne Bondevik
- C Ingvar Carlsson
- D Göran Persson
- E Anders Fogh Rasmussen

130. Milline riik alltoodutest on Bulgaaria lõunanaaber?

- A Horvaatia
- B Kreeka
- C Rumeenia
- D Serbia
- E Ungari

131. Milline allpool nimetatud riikidest on Euroopa Liidu liige?

- A Island
- B Lichtenstein
- C Luksemburg
- D Norra
- E Šveits

132. Milline allpool loetletud linnadest on põhjapoolsem?

- A Amsterdam
- B Brüssel
- C Hamburg
- D London
- E Varssavi

133. Milline allpool nimetatud linnadest asub Tallinnast kõige kaugemal?

- A Johannesburg
- B Los Angeles
- C New York
- D Peking
- E Sydney

134. Milline loetletud riikidest ei ole kuningriik?

- A Belgia
- B Hispaania
- C Holland
- D Itaalia
- E Taani

135. Millises loetletud linnadest ei ole toimunud suveolümpiat?

- A Antwerpen
- B Helsingi
- C Oslo
- D London
- E Stockholm

136. Milline usund on kõige levinum Indoneesias?

- A Budism
- B Islam
- C Konfutsianism
- D Kristlus
- E Šintoism

137. Milline riik on elanike arvu poolest Eestile kõige sarnasem?

- A Küpros
- B Läti
- C Malta
- D Slovakkia
- E Sloveenia

138. Millises riigis allpool nimetatutest sai 2004. a Euroopa Parlamendi valimistel valitsev partei kõige rohkem saadikukohti?

- A Hispaania
- B Poola
- C Prantsusmaa
- D Saksamaa
- E Suurbritannia

139. Allpool on nimetatud ülemaailmselt tuntud inimesi, kes on surnud paari viimase aasta jooksul. Kes neist oli teistest tunduvalt noorem?

- A Katharine Hepburn
- B Thor Heyerdal
- C Anna Lindh
- D Astrid Lindgren
- E Ronald Reagan

140. Millal toimusid Tšingis-khaani vallutused?

- A 11. sajandil
- B 12. sajandil
- C 13. sajandil
- D 14. sajandil
- E 15. sajandil

141. Millal toimus Ameerika Ühendriikide kodusõda?

- A 1728-1732
- B 1775-1783
- C 1846-1848
- D 1861-1865
- E 1894-1897

142. Millal asutati Peterburi linn?

- A 1553
- B 1603
- C 1653
- D 1703
- E 1753

143. Milline linn on kõige idapoolsem?

- A Paide
- B Rakvere
- C Tapa
- D Tartu
- E Valga

144. Eesti territoorium on kõige suurema ulatusega edela-kirde suunal, Sørve sääre otsast Narvani. Kui pikk on see vahemaa?

- A 193 km
- B 293 km
- C 393 km
- D 493 km
- E 593 km

145. Millal ilmus "Kalevipoeg" esimest korda rahvaväljaandena?

- A 1772
- B 1802
- C 1832
- D 1862
- E 1892

146. Millal toimus Eestis nn fosforiidisõda?

- A 1985
- B 1987
- C 1989
- D 1991
- E 1993

147. Milline allpooltoodud arvudest on kõige lähem Tallinna elanike arvule?

- A 250 000
- B 300 000
- C 350 000
- D 400 000
- E 450 000

148. Kui suur oli 2003. a Eestis keskmine vanaduspension?

- A 1485 krooni
- B 1985 krooni
- C 2485 krooni
- D 2985 krooni
- E 3485 krooni

149. Kes allpool nimetatud poliitikutest ei kuulu praeguse valitsuskolitsiooni erakondadesse?

- A Jaak Allik
- B Meelis Atonen
- C Tunne Kelam
- D Rein Lang
- E Taavi Veskimägi

150. Kes allpool loetletud kultuuritegelastest on tegev teistest erinevas valdkonnas?

- A Andrus Kivirähk
- B Arvo Pärt
- C Hando Runnel
- D Mats Traat
- E Mati Unt

MATEMAATIKA

55.

A	B	C	D	E

60.

A	B	C	D	E

65.

A	B	C	D	E

70.

A	B	C	D	E

RUUMILINE MÖTLEMINE

72.

A	B	C	D	E

77.

A	B	C	D	E

82.

A	B	C	D	E

87.

A	B	C	D	E

SÕNAVARA

89.

A	B	C	D	E

94.

A	B	C	D	E

99.

A	B	C

104.

A	B	C	D	E

109.

A	B	C	D	E

114.

A	B	C	D	E

119.

A	B	C	D	E

124.

A	B	C	D	E

INFORMEERITUS

127.

A	B	C	D	E

133.

A	B	C	D	E

139.

A	B	C	D	E

145.

A	B	C	D	E

Akadeemilise testi vōti 2004

Nr	Õige vastus	Nr	Õige vastus	Nr	Õige vastus	Nr	Õige vastus	Nr	Õige vastus
1	C	31	C	61	E	91	B	121	B
2	B	32	B	62	D	92	D	122	E
3	B	33	D	63	B	93	E	123	E
4	D	34	A	64	C	94	A	124	B
5	B	35	C	65	D	95	E	125	D
6	B	36	D	66	A	96	D	126	C
7	D	37	E	67	E	97	C	127	C
8	C	38	C	68	D	98	A	128	D
9	E	39	A	69	C	99	C	129	D
10	A	40	D	70	D	100	A	130	B
11	A	41	C	71	C	101	B	131	C
12	B	42	A	72	A	102	C	132	C
13	C	43	B	73	E	103	A	133	E
14	B	44	E	74	B	104	B	134	D
15	E	45	C	75	B	105	C	135	C
16	E	46	D	76	A	106	B	136	B
17	D	47	A	77	B	107	C	137	E
18	C	48	D	78	A	108	C	138	A
19	E	49	B	79	E	109	B	139	C
20	B	50	C	80	D	110	C	140	C
21	B	51	A	81	C	111	A	141	D
22	C	52	B	82	B	112	C	142	D
23	A	53	D	83	A	113	E	143	D
24	E	54	A	84	D	114	B	144	C
25	A	55	C	85	A	115	B	145	D
26	D	56	D	86	B	116	D	146	B
27	E	57	D	87	D	117	B	147	D
28	C	58	D	88	E	118	C	148	B
29	A	59	A	89	E	119	B	149	C
30	D	60	B	90	A	120	C	150	B